

§ 173

Dnr 2015/KS 0199 005

Uppföljning av Brottsofferjourens verksamhet Nacka-Värmdö-Tyresö samt ansökan om verksamhetsbidrag 2016

Kommunledningsutskottets förslag till kommunstyrelsen

1. Rapporten noteras.
2. Ansökan om föreningsbidrag för år 2016 till Brottsofferjouren i Nacka, Värmdö Tyresö (BOJ-NVT) avslås.
3. Kommunen kontaktar BOJ Sverige som undersöker möjligheterna huruvida en annan närliggande lokal BOJ-förening kan ta över verksamheten.
4. Kommundirektören får i uppdrag att utreda förutsättningarna för hur stöd till vuxna brottsoffer och deras närstående fortsättningsvis bör lämnas, med beaktande av svar från BOJ Sverige (beslutspunkt 3). Stöd kan ske i samarbete med övriga kommuner om det anses lämpligt.

Beskrivning av ärendet

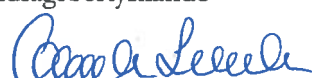
I Nacka, Värmdö och Tyresö kommuner finns sedan 1994 en för kommunerna gemensam Brottsofferjour (BOJ-NVT) organiserad under BOJ Sverige. Kommunerna har anlitat en konsult för en fördjupad utvärdering av föreningen. Samtliga medverkande kommuner kommer att föreslå avslag på ansökan om verksamhetsstöd för år 2016 till BOJ-NVT, eftersom det inte går att dra några slutsatser om såväl omfattning som kvaliteten i verksamheten. Kommunerna föreslås också skicka en förfrågan till BOJ Sverige för att undersöka huruvida någon annan närliggande lokal BOJ-förening kan ta över verksamheten.

Bilagor

Tjänsteskrivelse Uppföljning av stödet till Brottsofferjouren i Nacka, Värmdö och Tyresö kommuner.pdf

Slutrapport Översyn BOJ-NVT.pdf

ansökan BOJ verksamhetsbidrag 2016.pdf

Justerandes sign 		Utdragsbestyrkande
---	---	--

Tyresö kommun
kommunkansliet
Eva Nilsson
Kommunjurist
08-5782 9241
eva.m.nilsson@tyresö.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2015-11-16

1

Diarienummer:
2015/KS 0199-005

Kommunstyrelsen

Uppföljning av stödet till Brottsofferjouren i Nacka, Värmdö och Tyresö kommuner

Förslag till beslut

1. Rapporten noteras.
2. Ansökan om föreningsbidrag för år 2016 till Brottsofferjouren i Nacka, Värmdö Tyresö (BOJ-NVT) avslås.
3. Kommunen kontakter BOJ Sverige som undersöker möjligheterna huruvida en annan närliggande lokal BOJ-förening kan ta över verksamheten.
4. Kommundirektören får i uppdrag att utreda förutsättningarna för hur stöd till vuxna brottsoffer och deras närstående fortsättningsvis bör lämnas, med beaktande av svar från BOJ Sverige (beslutspunkt 3). Stöd kan ske i samarbete med övriga kommuner om det anses lämpligt.

Bo Renman
Kommundirektör

Ulrika Westberg Josephson
Chef för kommunkansliet

Sammanfattning

I Nacka, Värmdö och Tyresö kommuner finns sedan 1994 en för kommunerna gemensam Brottsofferjour (BOJ-NVT) organiserad under BOJ Sverige. Kommunerna har anlitat en konsult för en fördjupad utvärdering av föreningen. Rapporten föreslås noteras.

Brottsofferjouren avlastar kommunerna när det gäller vuxna brottsoffer och deras anhöriga, eftersom denna uppgift annars faller på socialnämnen (5 kap. 11 § 1 socialtjänstlagen). Stöd till unga brottsoffer finns i samtliga tre kommuner inom socialförvaltningen.

De tre kommunerna har sedan starten gett ett årligt föreningsstöd, baserat på kommuninvånarantal. Den sammanlagda bidragssumman från samtliga tre kommuner för år 2015 är strax över 700 000 kr.

Av rapporten framgår att konsulten aktivt motarbetats av ledningen för BOJ NVT, och har därför inte kunnat genomföra en ordentlig genomlysning av organisationen. Tillförlitligheten i den tillhandahållna informationen är begränsad vad det gäller siffror angående bidrag per år, bidrag per invånare, antal nedlagda timmar ideellt arbete, antal stödda brottsoffer med mera. Olika siffror förekommer i olika källor och har inte tillåtits granskas. Vidare saknas uppgifter på antalet hjälpta brottsoffer uppdelade på de olika kommunerna.

Samtliga medverkande kommuner kommer att föreslå avslag på ansökan om verksamhetsstöd för år 2016 till BOJ-NVT, eftersom det inte går att dra några slutsatser om såväl omfattning som kvaliteten i verksamheten. Kommunerna föreslås också skicka en förfrågan till BOJ Sverige för att undersöka huruvida någon annan närliggande lokal BOJ-förening kan ta över verksamheten. Det finns andra närliggande föreningar i BOJ Södra Stockholm, BOJ Stockholm-Gotland och BOJ Haninge-Nynäshamn.

För att få fram en bra lösning på sikt bör varje kommun med beaktande av BOJ Sveriges svar, bestämma hur det framtida brottsofferstödet för vuxna bör organiseras. I Tyresö kommun föreslås en beslutspunkt att kommundirektören får i uppdrag att utreda förutsättningarna för hur stöd till vuxna brottsoffer och deras närstående fortsättningsvis bör lämnas, med beaktande av svar från BOJ.

Beskrivning av ärendet

Stöd till brottsoffer och brottsofferjouren

Till socialnämnsens uppgifter hör, enligt 5 kap. 11 § 1 socialtjänstlagen att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp. I Nacka, Värmdö och Tyresö kommuner finns sedan år 1994 en för kommunerna gemensam lokal brottsofferjour (BOJ-NVT) organiserad under riksorganisationen Brottsofferjouren. Brottsofferjouren är en ideell organisation, som till organisationen har knutit ett antal ideellt arbetande personer som fungerar som brottsofferstöd och vittnesstöd. Andra lokala BOJ-föreningar i närområdet är BOJ Södra Stockholm, BOJ Stockholm-Gotland och BOJ Haninge-Nynäshamn. Brottsofferjouren centralt tillhandahåller utbildningar och utbildningsmaterial till alla stödpersoner (brottsofferstödjare och vittnesstöd) som knyts till de lokala föreningarna.

Lokalföreningen BOJ NVT har ett tjugotal utbildande frivilliga stödpersoner samt 130 medlemmar. Nacka, Värmdö och Tyresö kommuner har sedan BOJ NVT startade 1994 årligen lämnat föreningsstöd till organisationen, baserat på kommuninvånarantal. Nacka och Tyresö kommuner har de senaste åren lämnat bidrag med fyra kr per kommuninvånare och Värmdö kommun något mindre. Den sammanlagda bidragssumman från samtliga tre kommuner för år 2015 är strax över 700 000 kr - 377 692 kr från Nacka kommun, 181 600 kr från Tyresö kommun och 141 145 kr från Värmdö kommun. I Nacka och Värmdö kommuner beviljas föreningsbidraget av socialnämnen, medan i Tyresö kommun hanteras bidragsansökan från BOJ NVT inom kommunstyrelsen. Kommunernas föreningsbidrag används huvudsakligen till den anställda verksamhetschefens lön samt hyra för en lokal i Nacka

Utvärderingen

Nacka, Värmdö och Tyresö beslutande under 2015 att göra en fördjupad utvärdering av BOJ NVT, som ett led i att följa upp hur föreningsbidraget kommer till nytta. I Tyresö kommun har dessutom kommunstyrelsen givit ett sådant uppdrag till kommundirektören i samband med beslut om 2015 års

bidrag. Nacka kommun har upphandlat en konsult, Sonny Östberg, för den fördjupade utvärderingen Samtliga tre kommuner medverkar.

Konsulten har nu sammanställt rapporten, som bifogas ärendet. Av rapporten framgår att konsulten aktivt motarbetats av ledningen för BOJ NVT, och har därför inte kunnat genomföra en ordentlig genomlysning av organisationen. Detta trots att samtliga tre kommuner i en skrivelse till föreningen uppmanat föreningen att samarbeta med konsulten. Konsulten har bland annat förhindrats av verksamhetschefen att ta kontakt med stödpersoner och stödsökande. Konsulten har heller inte fått kontaktuppgifter till de som sitter i styrelsen för BOJ-NVT för att kunna intervjua dessa personer. Styrelserepresentanterna borde ha rapporterats till BOJ:s riksorganisation enligt riksorganisationens regler, men detta har inte gjorts. Tillförlitligheten i den tillhandahållna informationen är begränsad vad det gäller siffror angående bidrag per år, bidrag per invånare, antal nedlagda timmar ideellt arbete, antal stödda brottsoffer med mera. Olika siffror förekommer i olika källor och har inte tilläts granskas. Vidare saknas uppgifter på antalet hjälpta brottsoffer uppdelade på de olika kommunerna.

Det är därför sammantaget svårt att dra några slutsatser om såväl omfattning som kvaliteten i verksamheten. Kommunerna har dock inte nåtts av några klagomål från av BOJ-NVT hjälpta brottsoffer. Polisensbrottsoffersamordnare i Nacka och Nacka tingsrätts vittnessamordnare uppger sig vara nöjd med verksamheten enligt konsultrapporten.

Kommunens stöd till brottsutsatta

Till socialnämnsens uppgifter hör att ge stöd och hjälp till brottsoffer. Samtliga tre medverkande kommuner har valt att ge stöd till unga brottsoffer i kommunens regi. Detta stöd fungerar bra enligt kommunens tjänstemän, och är inte alltför omfattande. Om så behövs följer kommunens tjänstemän med på rättegångar och dylikt.

Kommunerna har också i egen regi stöd till våldsutsatta i nära relationer. Eftersom BOJ-NVT:s verksamhet mestadels rör vuxna brottsutsatta, så dubblas i något mån kommunernas stöd när det gäller våld i nära relationer samt det stöd som BOJ-NVT erbjuder. Det finns också andra organisationer

som kan ge stöd, exempelvis mans- eller kvinnojourer. Av BOJ-NVT:s verksamhetsberättelse framgår att frågor om kvinnovåld är en viktig del av verksamheten. De kommundienstjänstemän som jobbar med våld i nära relationer har dock inget eller mycket lite samarbete med BOJ-NVT i dessa frågor. Det går således inte att dra några säkra slutsatser om huruvida BOJ-NVT är aktiv när det gäller att stötta brottsoffer som utsatts för våld i nära relationer och i så fall på vilket sätt, då uppgifter om detta saknas.

Vitnesstödet

Viktigt att notera är att stödpersonerna i BOJ-NVT dels har stöd till brottsoffer, dels stöd till vittnen. Stöd till brottsoffer är en kommunal angelägenhet på grund av hur det står i socialtjänstlagen. Däremot är stöd till vittnen en statlig angelägenhet, och föreningen får i viss mån bidrag från statliga brottsoffermyndigheten till detta. På Nacka tingsrätt finns också en vittnessamordnare. Eftersom kommunerna är den ojämförligt största bidragsgivaren, är det viktigt att särskilja brottsofferstödet från vittnesstödet. Det kan ifrågasättas om kommunerna ska betala för statliga angelägenheter.

Av konsultens rapport framgår att tingsrättens vittnessamordnare samt polisens brottsoffersamordnare är nöjda med BOJ-NVT:s arbete. I polisens fall verkar det handla om att verksamheten avlastar polisens arbete med att stötta brottsoffer. Även här – liksom för vittnessamordnare- kan skärningen mellan kommunens uppgifter och statens uppgifter behöva analyseras närmare.

Samverkansavtal med polisen

Sedan 2014 har Tyresö, Nacka och Värmdö kommun ett samverkansavtal med polisen kring brott med syftet att, mot den lokala problembilden, gemensamt stärka och utveckla den verksamhet som berör parternas ansvarsområde och därmed samordna resurser genom effektiviserade och enhetliga samverkansstrukturer.

Målet med samverkan är minskad brottslighet och ökad trygghet i lokalsamhället. Utifrån den lokala problembilden har parterna fastställt sex stycken prioriterade samverkansområden; Ungdomar, Brottsoffer, Trafik, Inbrott i bostad, Krog och Organiserad brottslighet.

Kommunerna är således redan idag aktiva på att samverka med polisen. Brottsförebyggande arbete är en viktig uppgift för kommunerna, och mycket görs redan idag som delvis avlastar polisen, även om samarbetet givetvis är till nytta även för kommunerna.

Ansökan om föreningsbidrag från BOJ-NVT

En ny ansökan om föreningsbidrag till BOJ-NVT har inkommit i oktober 2015. Av ansökan framgår inte föreningen planerar någon förändring avseende verksamhetschef och styrelseordförande.

Då rapporten visar på omfattande svårigheter att granska samt kvalitetssäkra verksamheten på grund av verksamhetschefens och styrelseordförandes brist på vilja till öppenhet och transparens kommer samtliga tre kommuner (Nacka, Värmdö och Tyresö) föreslå avslag på 2016 års ansökan

Kan någon annan lokal BOJ-förening ta över verksamheten?

Om kommunerna inte ska lämna föreningsstöd till BOJ-NVT återstår frågan om det är möjligt att någon eller några närliggande lokala BOJ-föreningar kan ta över verksamheten. Det kan tänkas att brottsofferstödet i de tre kommunerna Nacka, Värmdö och Tyresö inte gemensamt flyttas över till samma förening utan fler föreningar kan bli aktuella. För Tyresö kommuns del är ju exempelvis Farsta förening mer närliggande än för de andra kommunerna.

BOJ Sverige har fått en förfrågan från konsulten hur en sådan övergång skulle kunna ske. Enligt BOJ Sverige ska en förfrågan om en sådan övergång riktas från kommunen till BOJ Sverige som i sin tur undersöker möjligheterna till en sådan övergång. I tjänsteskrivelsen förslås att kommunstyrelsen beslutar om att skicka in en förfrågan om övertagande till BOJ Sverige. Detsamma gör de övriga två kommunerna.

Uppdrag till kommundirektören

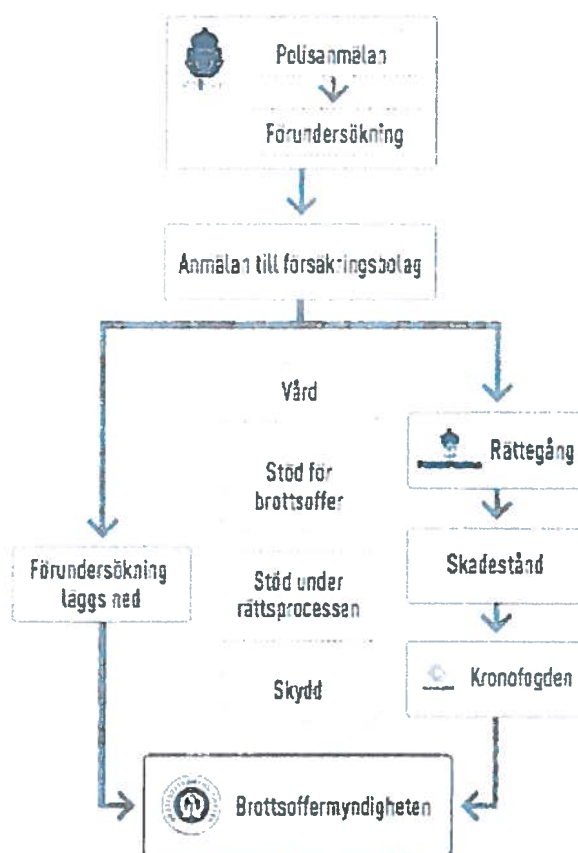
För att få fram en bra lösning på sikt bör varje kommun med beaktande av BOJ Sveriges svar, bestämma hur det framtida brottsofferstödet bör organiseras.

Det kan finnas fördelar med att brottsofferstödet ligger hos en oberoende organisation, jämfört med om kommunen "tar hem" stödet. För många

kommuninvånare kan det kännas bättre att vända sig till en oberoende organisation utanför myndighetsfären, jämfört med att vända sig till socialförvaltningen. Framförallt gäller det för personer som aldrig tidigare haft kontakt med socialförvaltningen.

Kommunkansliet föreslår i tjänsteskrivelsen att kommundirektören får i uppdrag att utreda förutsättningarna för hur stöd till vuxna brottsoffer och deras närstående fortsättningsvis bör lämnas, med beaktande av svar från BOJ Sverige Stöd kan ske i samarbete med övriga kommuner om det anses lämpligt.

Uppföljning av det kommunala stödet till Brottsofferjouren i Värmdö, Nacka och Tyresö (BOJ-NVT)

Källa: Till dig som utsatts för brott, Brottsoffermyndigheten, 2015

BOJ-NVT uppger att de årligen ger stöd till hundratals brottsoffer, deras anhöriga och vittnen, i form av några tusen timmars ideellt stöd, vid flera av stegen i rättsprocessen. Förutom samtal - medmänniska till medmänniska - hjälper BOJ-NVT också brottsoffren med kontakter till myndigheter, tolkar, målsägandebiträden, psykologer, etc., samt ifyllande av blanketter och författning av skrivelser om skadestånd, bostadsförändring, etc.

Förord

Brottsligheten 2014

Under året anmäldes i Sverige 1,44 miljoner brott, vilket är en ökning med 3 procent jämfört med 2013 enligt BRÅ. Ökning handlade mest om brott mot person, skadegörelse, trafikbrott, datorbedrägeri, skadegörelse, cykelstöld, klotter samt ofredande mot kvinna, 18 år eller äldre. Största minskningarna rörde skattebrott, bidragsbrott, överlåtelse av narkotika, utpressning samt fickstölder. I kommunerna Nacka, Värmdö och Tyresö anmäldes 17.991 brott, en ökning med 5,5%.

Brottsoffer

Få människor är förberedda på att bli ett brottsoffer och få förstå vad det får för konsekvenser. Det är mycket vanligt att de brottsutsatta inte vet vilken typ av stöd de behöver och de vet mycket sällan vilket stöd som finns att få.

Det som brottsoffer genomlider efter att ha drabbats och vad de inte vet om rättssamhället ställer stora krav på en stödpersoners kapacitet i en brottsofferjour för att hjälpa varje enskilt brottsoffer på det särskilt anpassade sätt som denne behöver.

Brottsoffer är ett laddat ord som kan kännas stigmatiserande för många och de vill sällan identifiera sig som offer, särskilt inte yngre. Även lättare våld kan såra offret i högre grad än vid en allvarlig olycka; inte sällan kan offret få skuld känslor. Både brottsoffret och vittnen är ofta mer eller mindre chockade efter att brottet begåtts och behöver tid och hjälp för att ta sig igenom detta. Förutom sjukhusvård och psykiatrisk hjälp behövs samtal med någon som är bra lyssnare. Det är här Brottsofferjouren och andra brottsofferstödjande organisationer kommer in som ett mycket viktig stöd för de drabbade. Dessutom är stödet viktig för rättssamhällets grundvalar, eftersom de bidrar till att brottsoffren och vittnen kan känna sig mer trygga och medverkar i högre grad i rättsprocessen.

Ledarskap för brottsofferstöd

När BOJ-NVT startade 1994 såg världen, organisations-Sverige, brottsligheten och kommunerna ut på ett sätt som skiljer sig från idag. Lagar har förändrats och stödet till brottsoffer utvecklats. Då, 1994, behövdes initiativrika ledare och det gick an med ett visst mått av amatörskap. Nu, i konkurrensens era, krävs ett visst mått av professionalitet. Sällan klarar samma ledare av de olika rollerna i de olika faserna av en organisations liv. BOJ-NVTs ledarskap, bör snarast ersättas med ledare som passar för dagens krav på intern och extern kommunikation och deltagande verksamhetsprocesser. Därmed kan BOJ-NVT återfå förtroendet från kommunerna.

Tack

Uppdraget har kunnat genomföras tack vare tillmötesgående människor i föreningar och myndigheter utanför BOJ-NVT, som professionellt delat med sig av sina erfarenheter och kunskaper. BOJ-NVT har vägrat att samverka, tvärtemot kommunernas tydliga beslut om översynen av en verksamhet som erhållit många miljoner kronor sedan starten. BOJ-NVT-ledningens bidrag till översynen har varit ytterst få till antalet och kvalitén undermålig.

Innehållsförteckning

Förkortningar	4
Sammanfattning	5
Rekommendationer	7
Konsekvenser om BOJ-NVT lägger ned sin verksamhet	9
BOJ i några andra kommuner.....	10
Studiens tio huvudfrågor	11
1. Trender och kontext i de tre berörda kommunerna.....	11
2. Rekryteringen av de som arbetar i jouren, medlemmar, styrelse och chef?	14
3. Kompetens och utbildningsbehov.....	15
4. Samarbetet mellan BOJ-NVT och de tre kommunerna	16
5. BOJ-NVTs inre struktur och verksamhetsprocesser.....	18
<i>BOJ-NVTs verksamhet i siffror</i>	19
<i>Samarbete mellan stödaktörer för brottsoffer och vittnen</i>	19
<i>BOJ-NVTs årscykel</i>	20
<i>Inre struktur</i>	20
<i>Bidragsansökan till kommunerna</i>	21
<i>Årsplanering</i>	22
<i>Kommunikation</i>	22
<i>Genomförande av kärnverksamheten – stödet till brottsoffer och vittnen</i>	24
<i>Uppföljning och utvärdering av stödet till brottsoffer och vittnen</i>	25
<i>Lärande - Justering av verksamheten – Organisationsutveckling</i>	25
<i>Rapportering till finansörer och andra relevanta aktörer</i>	25
6. Värdegrunden i teori och praktik?	26
7. Finansiering, budgetering, ekonomi, jfr andra kommuner?.....	27
8. Vad får respektive kommun för pengarna?.....	28
9. Planeringsprocesser på kort och längre sikt?	29
10. Kommunernas samverkan i samarbetet med BOJ-NVT?	30
<i>Kommunernas villkor för föreningsbidrag</i>	31
<i>Kommunernas stöd till brottsoffer</i>	33
Bilaga - Viktigaste lärdomar av denna studie	34
Bilaga - Trender i NVT-kommunerna	35
Bilaga - BOJ-NVT och dess närmaste omvärld	36
Bilaga - Den rättsliga ramen för stödet till brottsoffer	39
Bilaga - Kommunernas kontaktkistor för brottsofferhjälp	42
Bilaga - Kontaktpersoner.....	44
Bilaga - Källor	46
Bilaga - Frågor till kommunhandläggarna 150914 och svar	50
Extern bilaga - Socialstyrelsens studie "Öppna jämförelser - Stöd till brottsoffer"	

Förkortningar

- BOJ-NVT: Brottsofferjouren för kommunerna Nacka, Värmdö och Tyresö
- BOJ-Sverige: Brottsofferjouren Sverige (f.d. Riksförbundet)
- BROM: Brottsoffermyndigheten
- CSO: Civila Samhällsorganisationer (frivilligorganisationer, enskilda organisationer)
- EPF: enheten för personer med psykisk funktionsnedsättning
- IFO: Individ- och familjeomsorg
- NVT-kommunerna: Kommunerna i Nacka, Värmdö, Tyresö
- RAR: rationell anmälningsrutin, Polisens system för registrering av anmälningar om brott
- SARA: Spousal Assault Risk Assessment guide
- SoL: Socialtjänstlagen (2001:453)
- Vch: Verksamhetschefen för BOJ-NVT
- Värna: en samordning mellan socialtjänst, Försäkringskassa, Arbetsförmedling och Landstinget för unga vuxna, Närpolisen, Fryshuset, Nattvandrare, Kyrkan, Fritidsenheten, IFO-chef (individ- och familjeomsorg)

Sammanfattning

Bakgrunden

Det årliga kommunala bidragen till BOJ-NVT sträcker sig tillbaka till mitten av 1990-talet, utan att en översyn har genomförts. För bara de senaste åtta åren omfattar stödet 4,2 miljoner kronor. Sedan starten av samarbetet har det skett många förändringar av lagar, karaktären på brott, brottsoffer, antal brott, kommunernas och närmast berörda myndigheters hantering av stöd till brottsoffer och vittnen. Vidare har antalet civila samhällsorganisationer (CSO) som arbetar på olika sätt med stöd till brottsoffer ökat och konkurrerar delvis om de begränsade medel som står till buds. BROM delade år 2000 ut 8 mkr till 163 ideella organisationer som arbetar med brottsofferfrågor och år 2014 delade BROM ut 19 mkr till 320 ideella organisationer, dvs. långt fler än de 90-talet lokala BOJ som finns i Sverige.

CSO har tidigare drivit sin verksamhet till större del med hjälp av kommunala bidrag, andelen årsbidrag minskar dock sedan flera år för att allt mer ersättas av upphandlade fleråriga tjänster som CSO tillhandahåller. Privata aktörer har också börjat lägga anbud på att ta hand om stöd till brottsoffer, särskilt vad det gäller utsatta kvinnor. Nya samarbetsformer har lett till att ca 37 kommuner har samverkansavtal med brottsofferjourer, vilket innebär att respektive parts ansvar och skyldigheter tydliggörs. Samverkansavtalen ger en ökad kontinuitet av samverkan, ekonomi och långsiktigt brottsofferstöd.

Kommunerna i Nacka, Värmdö och Tyresö har under senaste året beslutat om "att genomföra en fördjupad uppföljning av verksamheten innan 2016 års verksamhetsbidrag beviljas" BOJ-NVT. Det är inom ramen för detta beslut som denna utvärdering genomförs.

Syftet

Att dra "lärdom för berörda kommuner och BOJ NVT, bland annat för att ge underlag för bedömning av kommande bidragsgivning i förhållande till kvalitet i nuvarande verksamhet och framtida mål med förväntade resultat."

Uppdraget

Uppdraget beställdes av Nacka kommun i samarbete med Värmdö och Tyresö kommuner för att genomföras under juni-september 2015. Pga. BOJ-NVTs vägran att samarbeta, har översynen dock tagit längre tid. Uppdragets tio huvudfrågor att studera var följande:

1. Trender och kontext i de tre berörda kommunerna vad gäller brottsfrågorna och stöd till brottsoffer?
2. Rekryteringen av de som arbetar i jouren?
3. Kompetens och utbildningsbehov, samt löpande stöd för jouraktiva?
4. Samarbetet mellan BOJ-NVT och de tre kommunerna och andra relevanta aktörer?
5. BOJ-NVTs inre struktur och verksamhetsprocesser, personalväxling, intern demokrati? Vad händer med BOJ-NVT på sikt?
6. Värdegrunden i teori och praktik?
7. Finansiering, budgetering, ekonomi, jfr andra kommuner?
8. Vad får respektive kommun för pengarna?
9. Planeringsprocesser på kort och längre sikt?
10. Kommunernas samverkan i samarbetet med BOJ-NVT.

Under uppdragets gång har det, på beställarens begäran, utvidgats med två nya frågor:

- analysera konsekvenserna av att BOJ-NVT lägger ned verksamheten
- den rättsliga ramen för brottsofferstödet

Metoden

Uppdraget har genomförts på följande tillvägagångsätt:

- Inläsning av befintliga interna och externa dokument (verksamhetsberättelser och andra rapporter, lagförordningar, policydokument, etc.)

- Intervjuer och möten med personer inom berörda kommuner, BOJ-NVT, BOJ-Sverige, Polisen, BRÅ/Trå, BROM, Kvinnojouren, Mansjouren, Tingsrätten, etc.

Begränsningar

BOJ-NVT har vägrat att samverka, tvärtemot kommunernas tydliga beslut om översynen av denna verksamhet, som erhållit många miljoner kronor sedan starten. BOJ-NVT-ledningens bidrag till översynen har varit ytterst få till antalet och kvalitén undermålig.

Uppdraget har kunnat genomföras tack vare människor inom myndigheter och föreningar utanför BOJ-NVT, som på ett mycket konstruktivt sätt dela med sig av sina erfarenheter och kunskaper, vilket har bidragit till beskrivningar, analyser och rekommendationerna i denna rapport.

Uppdragets och därmed innehållet i denna rapport har påverkats av begränsad tillgänglighet till flera av tilltänkta intervjupersoner (styrelsen, stödpersoner, medlemmar och brottsoffer som fött stöd), avsaknad av tillgång till begärda dokument såsom årsredovisningar, verksamhetsplaner, etc.

Tillförlitligheten i den tillhandahållna informationen är begränsad vad det gäller siffror angående bidrag per år, bidrag per invånare, antal nedlagda timmar ideellt arbete, antal stödda brottsoffer, etc. Olika siffror förekommer i olika källor och närmare granskning har hindrats.

Den rättsliga ramen för brottsofferstödet¹

Vissa rättigheter har ett så starkt skydd att de inte under några omständigheter får lov att inskränkas och man talar här om rättigheter som är absoluta. Såsom socialtjänstlagen, FN:s brottsofferdeklaration, EU:s brottsofferdirektiv och Europa-konventionen om brottsoffrets ställning i straffrättsliga förfaranden, är formulerade, så tycks det inte vara en så kallad "absolut rättighet" att få stöd som brottsoffer i Sverige. Kommunerna ska dock på bästa sätt verka för att ett väl fungerande stöd finns för brottsoffer, vilket är grunden för bidragen till BOJ-NVTs verksamhet.

BOJ-NVT

BOJ-NVT² är en ideell förening som startade 1994 och har sedan dess bedrivit en verksamhet som komplement till kommunernas stöd till brottsoffer, deras anhöriga och vittnen. Föreningens styrelse består av fem ordinarie medlemmar och organisationen har ett 20-tal utbildade frivilliga stödpersoner, samt 130 medlemmar. BOJ-NVT uppger att man gav stöd till sammanlagt 591 brottsoffer och vittnen, särskilt till våldsutsatta kvinnor (62%) och barn (ca 10%). Vittnesstöd gavs vid 216 rättegångar. Sammanlagd ideell arbetstid för det året sägs varit 2.000 timmar för brottsofferstöd och 1.000 timmar för vittnesstöd i Tingsrätten³.

Förutom samtal - medmänniska till medmänniska - med brottsoffer och vittnen, hjälper BOJ-NVT också brottsoffren med kontakter till myndigheter, tolkar, målsägandebiträden, psykologer, etc., samt ifyllande av blanketter och författning av skrivelser om skadestånd, bostadsförändring, etc.

¹ Se bilagan: Den rättsliga ramen för stödet till brottsoffer

² BOJ-NVTs verksamhetsberättelsen 2014

³ Uppskattning baserats på verksamhetsberättelser 2014 där det förekommer 1.000 timmar för vittnesstödet resp. 2.000 timmar för övrigt stöd. Tidigare VB har inte haft denna uppdelning. Antalet timmar kan vara högre. BOJ-NVTs vittnessamordnare vid Nacka Tingsrätt räknar t.ex. inte in all den arbetstid som läggs ned hemma för samordningen, ofta helgdagar, utan bara det som görs på Tingsrätten.

Verksamheten är inte bara ett komplement till kommunerna, utan ses också av Polisens och Tingsrättens som ett viktigt komplement till deras arbete. De är mycket nöjda med BOJ-NVTs verksamhet. Kommunernas bidrag till BOJ-NVT för 2015 är sammanlagt 700.437 kronor.

Konsekvenser om BOJ-NVT lägger ned sin verksamhet

Det är inte troligt att BOJ-NVTs nuvarande ca 20 stödpersoner fortsätter sitt stödarbete via annan jour, om föreningen läggs ned i brist på kommunala bidrag. Stödet till brottsoffer i de tre kommunerna kommer för en tid att bli sämre innan en ny service organiserats.

Rekommendationer

Baserat på vad som framkommit i översynen, trots BOJ-NVT-ledningens vägran att samarbeta, är rekommendationerna de följande:

1. På kort sikt bör kommunerna ge fortsatt stöd till BOJ-NVTs verksamhet, förutsatt att:
 - a. BOJ-NVTs styrelse vid extrainkallat möte med kommunerna accepterar byte av verksamhetschef och ordförande vid närmaste årsmöte, samt tillåter ökad insyn i verksamheten.
 - b. Rekryteringen av ny verksamhetschef och valet av ny ordförande genomförs med hög standard och att kommunerna återfår förtroendet för BOJ-NVT.
 - c. Det bör säkerställas att rekryteringen och utbildningen av stödpersonerna går rätt till⁴, i enlighet med BOJ-Sveriges manualer.
 - d. Den nya chefen och styrelsen tar tag i att stärka den interna demokratin och verksamhetsprocesserna, medlemsengagemanget, kommunikationen och transparensen, i enlighet med BOJ-Sveriges handböcker för hur man bygger upp och driver en väl fungerande Brottsofferjour.
2. Eftersom översynen inte fått tillgång till efterfrågat material, bör en extern systemrevision av BOJ-NVT genomföras inom det närmaste året, innan ett beslut tas om stöd på längre sikt.
3. Om kommunerna beslutar att inte ge fortsatta bidrag till BOJ-NVT, bör kommunerna snarast planera hur de vill ge fortsatt stöd till brottsoffer. För närvarande ses följande alternativ:
 - a. Samarbeta med annan jour:
 - Det kan finnas en viss geografisk logik i att Tyresö kommuns brottsoffer får stöd från Brottsofferjouren Haninge-Nynäshamn och att Nackas och Värmdös kommuner får stöd från Brottsofferjouren i Södra Stockholm.
 - En annan logik är att de tre kommunerna strävar efter att hålla ihop vid ett byte av jour, med sikte på att en ny brottsofferjour startar för de tre kommunernas behov.
 - Om något av dessa alternativ väljs rekommenderas kommunerna att kontakta BOJ-Sverige med en avsiktsförklaring om att man inte avser fortsätta samarbetet med BOJ-NVT och att kommunerna - var för sig eller tillsammans - önskar få hjälp med att hitta en annan lokal BOJ att samarbeta med. Vilka av de närmaste jourerna som kan komma att ta över BOJ-NVTs verksamhet, planeras internt inom BOJ-Sverige efter att de mottagit kommunernas avsiktsförklaringar.
 - b. Kommunerna planerar för att stärka det egna stödet till brottsoffer i kommunal samverkan eller var för sig.
4. BOJ-NVT bör förse respektive kommun med statistik som visar på stöddinsatser per kommun, så att kommunhandläggarna kan svara på frågor från politiker och allmänheten om vad de får för bidragen

⁴ Detta kan bl.a. göras genom att BOJ-Sveriges utbildare presenterar en lista över vilka av BOJ-NVTs stödpersoner som gått deras utbildning och anses vara godkända.

5. Kommunerna bör:
 - a. Ta fram en tydlig organisationsskiss (organigram) över enheter, chefer, handläggare och politiker som arbetar med brottsfrågorna i respektive kommun.
 - b. Tydliggöra både internt och externt vem som är kommunens brottsoffersamordnare.
 - c. Sträva efter ett gemensamt förhållningssätt mellan handläggarna vad det gäller att hänvisa brottsoffer till BOJ-NVT, Kvinnojouren och andra aktörer.
 - d. Förtydliga villkoren för den typ av bidrag som BOJ-NVT får och ha med dessa i ansöknings- och rapportblanketterna för bidragen.
 - e. Ta fram en kortare checklista för att pricka av och dokumentera att villkoren för bidragen följs. Bidragssökande CSO bör årligen förse kommunerna med bl.a. verksamhetsberättelse, årsmötesprotokoll, årsredovisning, revisorns berättelse, kontaktinformation till styrelsemedlemmarna och verksamhetsplan.
 - f. Varje kommun bör ta fram en sammanställning av alla former av bidrag till alla föreningar, oavsett anslagspost. Ett särskilt avsnitt i kommunernas årsredovisningar bör handla om CSO-samarbetet.
 - g. Förtydliga kommunernas hemsidor, helst i samordning, så att brottsoffer lättare kan hitta relevant information om hur de kan få hjälp.
 - h. Årligen ha en enkel intra-kommunal koordination och erfarenhetsutbyte rörande handläggningen av de föreningar man samarbetar med parallellt.
5. Relationen mellan kommunerna och BOJ-NVT bör förbättras:
 - a. BOJ-NVT kan t.ex. förbättra tonen i kommunikationen, samt bjuda in kommunerna en gång per år till dialog om planer och resultat.
 - b. Kommunernas utbetalningar av beviljade medel, bör ske enligt överenskommelse.
 - c. Kommunerna bör också ha en gemensam hållning vad det gäller bidrag per invånare.
 - d. Kommunerna bör tacka stödpersonerna för alla år som de med full energi arbetat för stöd till brottsoffer.
 - e. Kommunerna bör ha ett krav på att föreningarna samverkar med andra CSO och att de rapporterar hur mycket de samverkat under året. T.ex. bör BOJ-NVT tipsa utsatta kvinnor om den verksamhet som Kvinnojouren bedriver.
6. Ökad samverkan:
 - a. Rörande brottsofferstödet bör kommunerna initiera ökad samordning och en tydligare fördelning av arbetsuppgifter och ansvarsområden mellan de egna kommunala enheterna och olika aktörer, såsom polisen, BOJ-NVT, Kvinnojouren Nacka-Värmdö, Systerjouren Somaya, BRIS, Rädda Barnen, Socialjouren m.fl.
 - b. Föreningarna, polisen och kommunerna bör sätta sig väl in i vad de olika aktörerna är bra på att ge för sorts stöd till respektive brottsoffer (ålder, kön, etc.), samt effektivare dra nytta av de komparativa fördelar som respektive aktör har.
 - c. Polisens informationsrutin till brottsoffer bör ses över, så att brottsoffren hänvisas till den aktör som de kan få bäst stöd hos.
 - d. BOJ-NVT bör informera brottsoffer om andra relevanta föreningar med sina specialkunskaper, då BOJ-NVT får kontakt med utsatta kvinnor, ungdomar och barn (därmed inte sagt att detaljer med personuppgifter etc ska spridas hur som helst).

Rekommendationer till BOJ-Sverige ingår inte i uppdraget att ge. Men helt kort, de borde bedriva en enkel och systematisk, uppföljning av de lokala jourernas verksamhet, baserad på BOJ-Sveriges egna manualer om hur en jour bör fungera. De bör också ge stöd till lokala jourer och kommunerna, då en studie av detta slag görs. Kanske en instruktion bör tas fram, rörande lokala jourer hanteringen av utvärderingar av deras verksamhet.

Konsekvenser om BOJ-NVT lägger ned sin verksamhet

Med anledning av BOJ-NVTs vägran att samarbeta med denna översyn, bestämdes att översynen skulle utvidgas till att också se över konsekvenser om kommunerna väljer att inte längre stöda föreningen. Frågan om vilka konsekvenserna blir, av om BOJ-NVT lägger ned sin verksamhet, har ställts till flera aktörer och nedan syns deras svar.

Riksförbundet BOJ-Sverige har erfarenhet av att hantera situationer med nedläggningar av lokala BOJ⁵: *När en verksamhet går samman med en annan eller bara lägger ner så kan resultatet bli att samtliga stödjare lämnar verksamheten, men i andra fall kan samtliga välja att fortsätta i sina uppdrag. Allt beror på vad anledningen till förändringarna är. Finns det stort missnöje försvinner ofta engagemanget, vilket är vad som driver människor att ge av sin tid och kraft. Vår uppgift på Brottsofferjouren Sverige är att se till att det alltid kan erbjudas stöd till alla brottsoffer som önskar men under perioder kan det lokala stödet försvinna om något/någon gjort att många valt att lämna sina uppdrag. Hur kommunerna väljer att agera avseende verksamhetsbidrag är olika, men som regel hittar man en lösning om det finns en vilja att samarbeta med en Brottsofferjour.*

BOJ-Sveriges bedömning⁶ är att ett fåtal av det 20-tal stödpersonerna, som BOJ-NVT nu har, kommer att stanna kvar och arbetar efter en nedläggning. BOJ-NVTs stödverksamhet vid Nacka tingsrätt är finansierad av BROM, dvs. inget som kommunerna årligen bidrar till, så detta tar BOJ-Sverige tag i att lösa.

BOJ-Sveriges synpunkter i prioritetsordning:

1. Fasa inte ut stödet till BOJ-NVT nu, eftersom deras verksamhetschef och ordförande aviserat att de snart ska sluta och ersättas av andra.
2. Kommunerna bör skicka ett brev till BOJ-NVT snarast och presentera sina krav för fortsatta bidrag till verksamheten.
3. Om kommunerna inte är nöjda med BOJ-NVTs respons, bör kommunerna kontakta BOJ-Sverige med en avsiktsförklaring om att man inte avser fortsätta samarbetet med BOJ-NVT och att kommunerna - var för sig eller tillsammans - önskar få hjälp med att hitta en annan lokal BOJ att samarbeta med. Vilka av de närmaste jourerna som kan komma att ta över BOJ-NVTs verksamhet, planeras internt inom BOJ-Sverige efter att de mottagit kommunernas avsiktsförklaringar.
4. Under en övergångstid kommer stödet till brottsoffer mestadels bara kunna ske per telefon, via BOJ-Sveriges centrala journummer.
5. Kommunerna bör se över en ny form av avtal med en ny lokal jour och föreslår ett s.k. avtal för Idéburet Offentligt Partnerskap (IOP).⁷

De tre närmaste lokala BOJ är följande:

1. Brottsofferjouren Haninge-Nynäshamn
2. Brottsofferjouren Stockholm-Gotland
3. Brottsofferjouren i Södra Stockholm

Tingsrättens vittnesstödsamordnare är mycket nöjd med den avlastning stödet innebär och det vittnesstöd som BOJ-NVTs volontärer ger sedan många år till vittnen. Tingsrätten säger bland annat att: *De är välutbildade, erfarna, känner till rutinerna och är engagerade. Att förlora detta stöd skulle leda till en svår övergångstid, innan bra alternativ finns på plats. Vi skulle inte kunna samarbeta på samma kvalitativa nivå som nu, som bygger på många års uppbyggt förtroende. Våra säkerhetssystem med t.ex. ett skalskydd, släpper inte in vem som*

⁵ Mail 150917 från BOJ-Sverige

⁶ Samtal med BOJ-Sverige, Fredrik Mellqvist, 151014.

⁷ Mer om IOP: <http://socialutveckling.goteborg.se/nvheter/vad-ar-ett-ideburet-offentligt-partnerskap/>

helst. BOJ-NVT kan ha ett säkert vittnesrum innanför skalskyddet och de kan ta in särskilt rädda vittnen och brottsoffer bakvägen till detta vittnesrum. Tingsrätten kan inte hantera en situation där olika föreningar ingår i vittnesstödet. Informationen till BOJ-NVT veckovis med uppgifter om kommande rättegångar med och tillhörande personuppgifter, skickar vi inte ut till andra organisationer.

Polisen för Nacka, Tyresö och Värmdö anser BOJ-NVT utgör en stor avlastning för dem. Kommunerna växer och behovet av BOJ-NVT ökar därmed. Med BOJ-NVT finns en väl inarbetad rutin sedan många år. Att förlora detta stöd skulle vara negativt för brottsoffren i kommunerna. Det skulle bli kännbart för Polisen om BOJ-NVT inte skulle göra den insats som de gör idag.

Kvinnojouren Nacka-Värmdö följer vid behov kvinnor till polisen, rättegångar, advokater etc, de har ytterst sällan haft kontakt med BOJ-NVT. De anser dock att Brottsofferjourens stöd till brottsoffer i kommunerna behövs mycket väl.

Tyresö kommun: Det är svårt att svara på vilka riskerna är med att överta ansvaret för att informera brottsoffer, ha samtal med och ge stöd till brottsoffer, deras anhöriga och vittnen under rättegångar. Riskerna beror på hur en ny stödverksamhet organiseras.

BOJ-NVTs vittnessamordnare vid Nacka Tingsrätt (stödperson sedan 2004): Det vore väldigt tråkigt för de hundratals vittnen som vill ha stödet. Alla uttrycker tacksamhet över stödet och några menar att de inte skulle ha klarat sig utan stödet. Förmodligen skulle många av de tolv frivilliga vittnesstödspersonerna vi har idag hoppa av verksamheten.

Förutom kommentarerna ovan från olika aktörer, finns följande konsekvenser att ta hänsyn till:

- BOJ-NVTs årsarbete omfattar stöd till ca 600 brottsoffer, deras anhöriga och vittnen, med en tidsåtgång av ca 3.000 timmar enligt verksamhetsrapporten för 2014. Även om BOJ-Sverige kan bistå med att dirigera om stödet från BOJ-NVT till annan närliggande BOJ-förening, finns en risk för att brottsoffer och vittnen, under en viss tid, kan mista det stöd socialtjänstlagen föreskriver.
- Den tid det kommer att ta att återhämta sig till samma stödnivå som nu uppskattas ta mellan 3 och 12 månader.
- BOJ-NVT förlorar lokalen och allt annat där, det blir kostsamt att starta om senare i annan lokal. Telefonlinjer ska sägas upp, ändras och nya telefonnummer göras kända. BOJ-NVTs hemsidan ska läggas ned, och informationen på kommunernas och andras (Tingsrätten, Polisen etc.) hemsidor ändras.
- Brottsoffer och vittnen kan tappa förtroendet för verksamheten och dröja kvar även om en ny Brottsofferjour öppnar.
- Många brottsoffer drar sig för kontakter generellt med olika jourer, särskilt yngre män⁸, många vill inte se sig själva som ett offer och än mindre vill de därför ha kontakt med socialtjänsten eller en socialjour som för att be om stöd. Därmed minskar förståelsen för rättsväsendet, otrygghet ökar och utanförskap stärks.

BOJ i några andra kommuner

- BOJ i Göteborg, Falun, Norduppland och andra har under åren, av olika skäl lagts ned. I dessa fall har brottsoffer och vittnen hänvisats till andra närliggande BOJ, eller till kommunens egen socialtjänst.
- Göteborgs brottsofferjour håller nu på att starta upp på nytt, stödverksamheten har dock inte kommit igång än.

Brottsoffers behov och jourernas möjligheter, Lotta Jägervi & Kerstin Svensson 2013, Lund University.

- Flera kommuner är inte anslutna till någon brottsofferjour⁹, bl.a. Tierp, Östhammar, Öckerö, Haparanda, Kalix, Pajala, Överkalix, Övertorneå, Gällivare, Jokkmokk, Kiruna, Burlöv och Nykvarn. Brottsofferjourerna i dessa områden rekommenderas vända sig till respektive kommun, eller i enklare fall kontakta BOJ-Sverige.
- Närmaste alternativa brottsofferjour är Södra Stockholm, med kontor i Farsta och Brottsofferjouren Stockholm-Gotland med kontor på Stockholm söder.

Studiens tio huvudfrågor

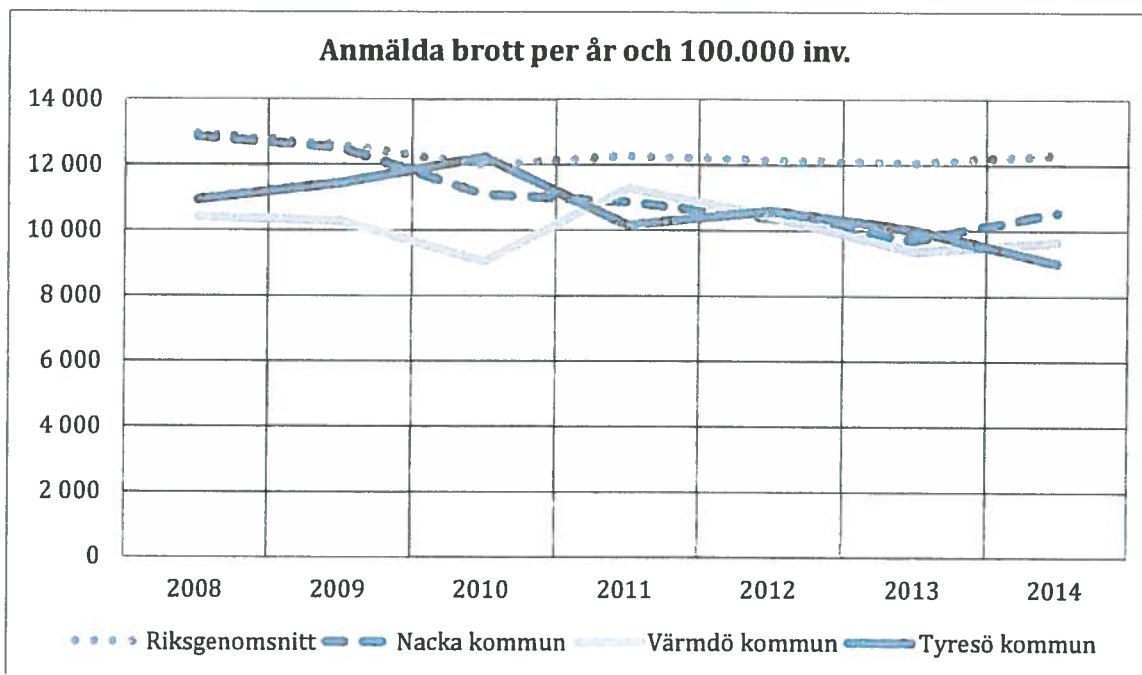
1. Trender och kontext i de tre berörda kommunerna...

...vad det gäller brottsfrågorna och stöd till brottsoffer?

Vch svarar:

- *Vi arbetar i verkligheten, ni svävar där upp och förstår inte verksamheten. Trender tänker vi inte registrera. Någon skillnad mellan kommunerna finns inte.¹⁰*
- *"Det finns inga trender och kontext när det gäller brottsfrågor och stöd i de berörda kommunerna."¹¹*

Till skillnad från Vch, betonar BOJ-Sverige¹² vikten av att göra lägesanalyser för att på bästa sätt agera efter utgångsläge.

Källa: BRA¹³

⁹ Brottsofferjouren Sveriges hemsida.

¹⁰ Intervjun med Vch 150615.

¹¹ Mail från Vch 150811.

¹² Föreningshandbok för brottsofferjourer, 2006, sid. 72 ff.

¹³ "Anmälda brott per 100 000 av medelfolkmängden, åren 1950–2014", Brå

Kommentarer angående trenderna:

1. I kommunerna Nacka, Värmdö och Tyresö anmäldes 2014, 17.991 brott, en ökning med 5,5% jämfört med året innan.
2. Det absoluta antalet anmälda brott i Nacka är i runda siffror dubbelt så högt som antalet anmälda brott i Värmdö och Tyresö. Detta förklaras med att Nacka har en befolkning som är nästan dubbelt så stor som de andra kommunerna.
3. I relativa siffror ligger alla tre kommuner under riksgenomsnittet för anmälda brott per 100.000 invånare.
4. Medan Tyresö Kommun visar en ständig nedgång av anmälda brott sedan 2012 visar Nacka och Värmdö en ökning av antalet anmälda brott sedan 2013, vilket är en ändring av tendensen från de föregående åren.
5. Det minskade antalet anmälda brott i Tyresö härrör från en verklig minskning av brott i kommunen. Värmdö och framförallt Nacka (som har ca dubbelt så stor befolkning som Värmdö och Tyresö, samt växer snabbast i invånarantal) är de kommuner som på kortare sikt kan behöva ökat brottsofferstöd.

Det är många faktorer som kan påverka statistiken ovan, därför är dessa slutsatser inte absoluta.

Enligt Polisen i Nacka beror svängningarna i statistiken och i diagrammen till stor del på den s.k. "grupphantering" av anmälda brott som förekommer. T.ex. sköt anmälningarna av klotter i höjden då kommunerna drog igång en kampanj mot klotter. Ibland kan upp till ett tusental ärenden av en viss sort bli liggande under en längre tid och när polisen registrerar dessa höjs statistiken nämnbart för den typ av brott. Statistiken är inte bunden till det datum brott anmäls, utan till det datum de läggs in i datasystemet.

I diagrammet nedan över olika typer av anmälda brott per 100.000 invånare syns trenderna för de tre kommunerna sedan år 2000 fram till 2014¹⁴. Trenderna i respektive kommun är mycket likartade.

Polisen för NVT-kommunerna uppger¹⁵ att de ser liknande förändringar som på riksnivå vilket bekräftas av den Nationella trygghetsundersökningen 2014¹⁶, d.v.s. ökning av våldsbrott, hot-, kränkningar- och frihetsbrott, alkohol- och narkotikabrott, bedrägeri- och förfalskningsbrott. I diagrammet syns också att trenden ser ut att vända till det bättre för några av brottstyperna de senaste åren, t.ex. skadegörelse, medan andra brottstyper ligger kvar på likartad nivå över åren. Alkohol och narkotika- samt bedrägeri- och förfalskningsbrott, har ökat något i både Nacka och Värmdö kommuner

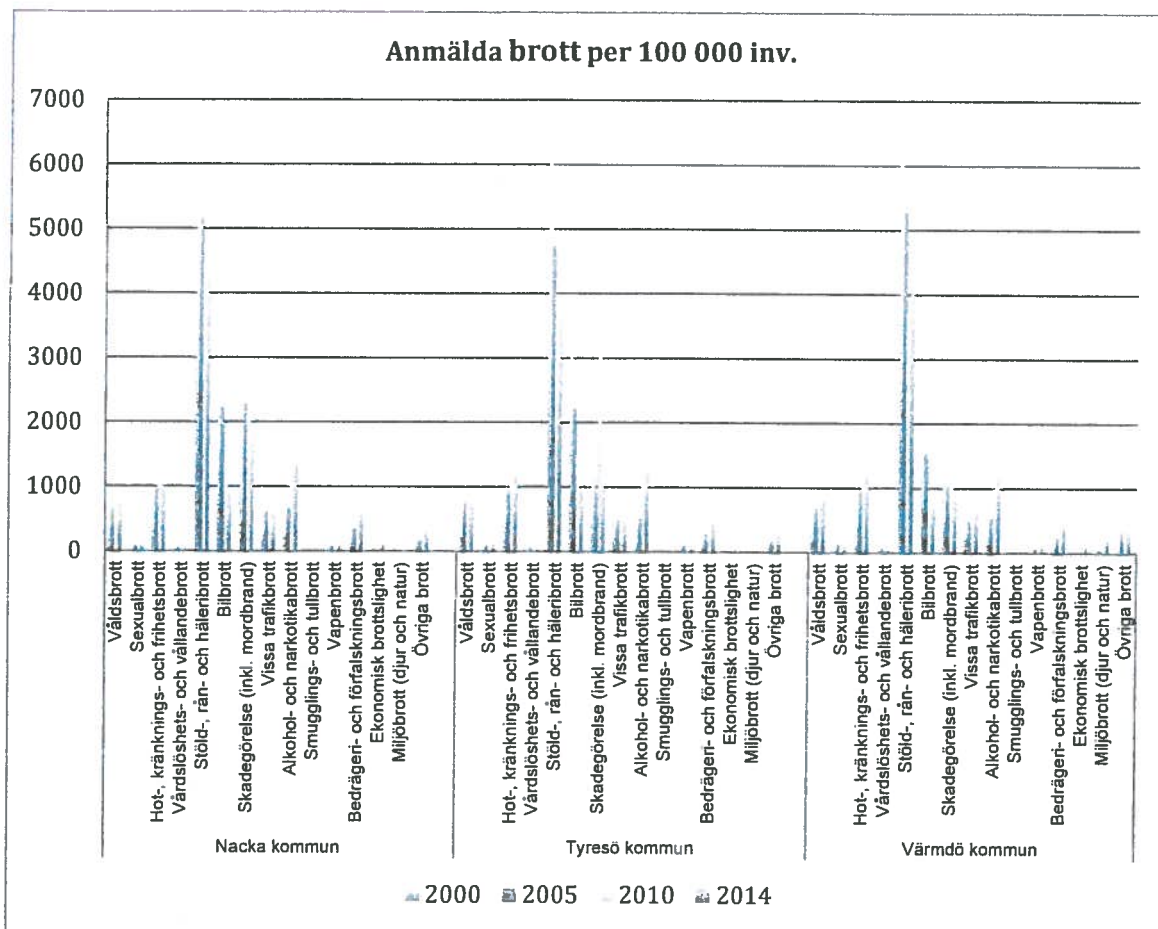
Kvinnojouren har märkt ett ökat behov av stöd, både i antal ärenden och till dess allvarliga natur¹⁷. Kvinnorna som de träffar idag har ofta en mer omfattande problematik, ärendena blir allt tyngre och kräver mer avancerat stöd.

¹⁴ Data tagna från BRÅs databas.

¹⁵ Intervju med Nacka-polisen.

¹⁶ Nationella trygghetsundersökningen 2014 - Om utsatthet, otrygghet och förtroende, Brå. Kriminalpolitiska utspel saknar stöd i forskningen, DN, 150830.

¹⁷ Intervju med personal från Kvinnojouren i Nacka-Värmdö, 150918.

Det finns också trender och förändringar i BOJ-NTVs verksamhet, enligt deras egen årliga statistik från åren 2009 resp. 2014:

Kön som fått stöd	Antal 2009	Antal 2014
Män	99	223
Kvinnor	147	368
Total	246	591

Åldersgrupper som drabbats	Antal 2009	Antal 2014
0-11 år	2	2
12-25 år	119	147
26-64 år	119	382
65- år	6	60
Total	246	591

Vanligaste brottstyper som de stödda brottsoffren råkat ut för varierar något över de senaste åren¹⁸:

- 2009: misshandel; rån; olaga hot; stöld, väskryckning, fickstöld.
- 2014: misshandel; ofredande; olaga hot; stöld, väskryckning, fickstöld.

BOJ-NVT säger sig inte genomföra analyser av trenderna i den externa kontexten, ej heller av den egen inre verksamheten. Detta försvagar organisationens lärande och föreningen missar därmed möjligheter att planera verksamheten bättre och öka effektiviteten i stödet till brottsoffer.

¹⁸ BOJ-NVTs verksamhetsrapporter

2. Rekryteringen av de som arbetar i jouren, medlemmar, styrelse och chef?

Vch svarar¹⁹:

- På förekommen anledning ligger vi lågt med rekrytering f.n.
- Ingen speciell plan för att jaga förnyring.
- Ej nödvändigt med plan.

Rekrytering av styrelsen

- Styrelsemedlemmar och ordförande sägs bli valda på årsmötena, där endast 2-4 medlemmar deltar²⁰.
- Rotationen är liten i föreningens ledning. Nuvarande ordförande har innehaft den posten i ett 20-tal år, en annan styrelsemedlem har varit med i styrelsen i 13 år.
- Verksamhetschefen är alltid med på styrelsemötena som sekreterare vilket kan antas hämma en öppen diskussion.
- Vch har blockerat intervjuer med styrelses medlemmar, valberedningen och medlemmarna i föreningen. Dessutom har inga årsmötesprotokoll tillhandahållits. Det går därför inte att säga något om stadgarna följs eller hur valprocesserna och demokratin i föreningen fungerar, eller styrelsens kapacitet.

Rekrytering av verksamhetschef

Under intervju med verksamhetschefen informerar han att han blev "head-hunted" för 11 år sedan. Tillgång till information såsom anställningsavtal och protokollen från föreningens möten relaterade till anställningen har nekats av Vch och ordförande.

Rekrytering av stödpersoner

Varje jour beslutar om sina egna rekryteringsrutiner. BOJ-Sverige har en föredömligt bra mall för detta²¹. Mallen beskriver hur intervjun bör förberedas och har ett 20-tal frågor till den intresserade, som vanligtvis intervjuas av två personer.

Människor intresserade av att bli stödpersoner hittar BOJ-NVT genom mun-till-mun-metoden, andra svarar på annonser för utbildningen. Annonserna i lokaltidningen två ggr per år om verksamheten väcker intresse hos allmänheten. "Vi är lite försiktiga med värvningen så att inte vilka som helst dyker upp här."²²

BOJ-Sverige beskriver tydliga grundkrav²³ och förutsättningar för att en person ska kunna fungera som stödperson eller vittnesstöd. Personliga egenskaper och livssituation är betydelsefulla. Det handlar om att ha förmåga att känna empati och kunna lyssna, men också om att kunna ge saklig information och sätta gränser. Det är viktigt att stödpersonen själv inte är i kris. För att hjälpa andra att må bättre måste man må bra själv. Stödpersonen ska inge trygghet och förtroende och vara en person som känner sig själv.

De intresserade kontrolleras gentemot polisens belastningsregister vid behov. Innan stödpersonerna börjar ge stöd måste de avge ett tystnadslofte.

Efter utbildningen får de nya stödpersonerna ofta gå parallellt med en annan stödperson innan denne får verka på egen hand, eller börja själva med enklare fall per telefon. Efter samtalen görs en genomgång med Vch som ger tips om hur man kan förbättra sitt stöd. Praktiken ger färdighet.

¹⁹ Mail från verksamhetschefen Lennart Ingman 150811.

²⁰ Intervju med Vch 150615

²¹ "Mall för intervju av personer som anmält intresse för att bli stödperson/vittnesstöd", BOJ-Sverige

²² Intervju med Vch 150615.

²³ BOJs föreningshandbok, 2006.

Några brottsofferstödare väljer att senare bli vittnesstöd i tingsrätten. Den intresserade tjänstgör i tingsrätten under en dag parallellt med ett vittnesstöd. Under den praktikdagen ser vittnessamordnaren om personen är lämplig. Mellan vittnesstödssamordnaren och styrelsen diskuteras stödpersonens lämplighet. Kravet på att vittnesstöden kan förhålla sig neutrala är stort. De får inte uttala sig om vad de tycker i rättsärendet, utan bara agera som ett personligt stöd till vittnet.

De flesta stödpersonerna är äldre med ett långt arbetsliv, ofta med akademisk bakgrund, bakom sig. Många är över 60 år. I BOJ-NVTs ansökan 140930 nämns att arbetet som stödperson är psyko-socialt påfrestande. Några slutar redan efter några månader, men i genomsnitt arbetar de 5-6 år.

Enligt BROMs studie²⁴ var de tillfrågade vittnesstöden i Sverige 20 procent män och 80 procent kvinnor. Medelåldern var 64 år och nästan tre fjärdedelar av vittnesstöden var 61 år eller äldre. Över hälften av de tillfrågade vittnesstöden hade varit vittnesstöd i tre år eller mer och majoriteten uppgav att de lägger ner mellan fyra till tio timmar i månaden på sitt uppdrag. En återkommande synpunkt är att jourerna behöver få in fler unga stödpersoner.²⁵, bl.a. för att "tala de ungas egna språk". Äldre stödpersoner sägs dock ha mestadels positiva erfarenheter av kontakten med unga och att de kan ha lättare att tala med äldre. Inför andra unga är det ofta mer nesligt att tala om att man utsatts för ett brott. *"Unga mellan 15 och 25 år är en av de mest brottsutsatta grupperna i samhället, men samtidigt en grupp som ofta inte polisanmäler eller kontaktar stödverksamheter för brottsoffer."*²⁶

BOJ-NVT har i dagsläget ett 20-tal stödpersoner, ca 14 kvinnor, och ca 6 män. Av de 20 är ca 5 utlandsfödda. De 20 stödpersonerna sägs räcka för de behov som finns. Ytterligare två vill gå kursen hösten 2015. Blir det alltför många stödpersoner kan det bli glest mellan insatserna och då tappar de intresset och hoppar av.²⁷ Exakta detaljer angående ålder, professionell bakgrund och annat har inte gått att konstatera, eftersom inga listor på stödpersoner eller medlemmar gjorts tillgängliga för översynen.

Rekryteringen av medlemmar

- BOJ-Sverige har bra instruktioner om hur man kan stärka lokala BOJ internt²⁸, engagera medlemmarna, etc. Under intervjun med BOJ-NVTs verksamhetschef framgår det att rekrytering av medlemmar och deras deltagande i att stärka föreningen är en mycket lågt prioriterad fråga. Till exempel har Vch inget svar på frågan "Hur ser rekryteringen ut för kommande år och förnygringen inom BOJ-NVT?" Samtidigt som han informerar att aktivitetsgraden bland nuvarande medlemmarna är mycket låg.

Vch: "Nästan ingen deltar. Bara 2-4 kommer på årsmötena. Vad ska de komma för? Sitta här och lyssna på verksamhetsberättelsen och när jag berättar om vad som händer? Till vilken nytta?"²⁹

Plan för att öka medlemsdeltagandet saknas.

3. Kompetens och utbildningsbehov...

... samt löpande stöd för jouraktiva?

Vch svarar³⁰:

²⁴ Vittnesstöd, Utvärdering med förslag för, den fortsatta verksamheten, 2006

²⁵ Brottsoffers behov och jourernas möjligheter, Lotta Jägervi & Kerstin Svensson 2013, Lund University.

²⁶ Att förebygga brott och problembeteenden i skolan, BRÅ, 2012

²⁷ Asta Nygren, vittnessamordnare för BOJ-NVT, 150908.

²⁸ Föreningshandbok för brottsofferjourer, 2006, sid. 57 ff.

²⁹ Intervju med Vch150615

- *Styrelsen har inget behov av stöd och extra utbildning.*
- *Stödpersoner intervjuas före kursantagning.*
- *Medlemmar behöver inget stöd!! eller utbildning.*
- *De som är aktiva som stöd för brottsutsatta och vittnesstöd får detta i sitt stödarbete.*

Frågan om kompetens och utbildningsbehov har inte gått att granska på ett tillfredsställande sätt pga. Vch:s vägran att tillåta intervjuer med ett representativt antal av de jouraktiva.³¹ I samtal med två av BOJ-NVTs aktiva i vittnesstödet vid Nacka Tingsrätt om hur det fungerar i BOJ-NVT och samtal med Tingsrättens egen vittnessamordnare har det följande framkommit:

- De tilltänkta stödpersonerna genomgår en noggrann utbildning med mycket bra studiematerial³².
- Grundutbildning ges av BOJ-Sveriges länssamordnare under tio kvällar, då man studerar "Handbok för stödpersoner och vittnesstöd" och annat material.
- Årligen finns olika kurser för att vidareutbilda sig, t.ex. rörande HBTQ-frågor, funktionsnedsattas behov etc.³³
- För vittnesstödsamordnaren ges ytterligare utbildning.
- Inom BOJ-NVT finns ett papper framtaget med samlade råd som ingår i utbildningen av stödpersoner.³⁴ Det har inte kunnat bekräftas om alla nya stödpersoner får detta dokument som en del av introduktionsutbildningen.
- Nya brottsofferstödare börjar med enklare fall via telefon. Efter dessa samtal går de igenom med Vch som ger råd om hur man kan förbättra sitt stöd. För vittnesstödare vid Tingsrätten, sker också erfarenhetsutbyte på liknande sätt.
- Under de ca sex träffarna per år som stödpersonerna möts, uppstår ett omfattande erfarenhetsutbyte och stöd till varandra, men också till vardags i möten med varandra.³⁵

4. Samarbetet mellan BOJ-NVT och de tre kommunerna

... och andra relevanta aktörer?

Vch svarar³⁶:

- *I Nacka och Tyresö har samarbetet fungerat bra en längre tid.*
- *Värmdö har haft vissa svårigheter att få det att fungera och har också valt att inte ligga i nivå med de övriga, när det gäller verksamhetsbidragen.*
- *Inga behov av fem förändringar i kommunerna, när det gäller brottsofferproblematiken. De skulle kunna framhålla brottsofferjouren i olika sammanhang och inte bara kvinnojourerna.*
- *Nacka - fungerar bra. Kan bli bättre på utbetalningar av verksamhetsbidraget. Skall i princip komma oss till del på nyåret.*
- *Värmdö - har vid flera tillfällen agerat slarvigt. Gäller också att bidraget skall komma på nyåret.*
- *Tyresö - fungerar bra.*

³⁰ Mail från verksamhetschefen Lennart Ingman 150811.

³¹ Exempel på hinder; mail från Lennart Ingman 150610: "Det är inte för dig att kliva in och "förhöra" min personal utan att jag ordnar möte och frågeval."

³² Föreningshandbok för brottsofferjourer (2006); Handbok för samordnare (2012); Handbok för stödpersoner och vittnesstöd (2007, reviderad upplaga 2012)

³³ Ingen information har varit tillgänglig om hur många av BOJ-NVTs medlemmar har deltagit i dessa utbildningar.

³⁴ Intervju med vittnesstödet Bertil Flodin 150908.

³⁵ Idem.

³⁶ Mail från verksamhetschefen Lennart Ingman 150811.

Kommunerna har omfattande kontakter med hundratals föreningar av olika slag (mer om detta nedan, under fråga 10). I några fall förekommer samverkansmöten med stödföreningar som de stöder parallellt, t.ex. BOJ-NVT.

Ideell verksamhet får en allt större roll för ett fungerande samhälle. *"Gränserna mellan renodlad kommunal verksamhet och föreningsverksamhet har suddats ut, vilket leder till ökat behov av samarbete mellan flera aktörer."*³⁷ Tydliga och funktionella regler och villkor för bidragen till föreningarna tycks dock saknas, vilket efterlyses i ett stort antal utredningar. I några fall finns regler med villkor, de tycks dock inte alltid användas i praktiken (se mer om detta nedan på fråga 10).

Inga av de som intervjuats har rapporterat att de hört någon kritik från personer som BOJ-NVT gett stöd till under åren. Å andra sidan har bara Tingsrätten rapporterat att vittnen som fått stöd av BOJ-NVT, varit nöjda. En närmare granskning av detta genom intervju av några som fått stöd har Vch vägrat hjälpa till med. I kommunernas beslutsunderlag sägs bl.a. följande om BOJ-NVTs verksamhet:

- Nacka: *"Bedömningen är att Brottsofferjouren utför ett mycket värdefullt arbete som komplement till socialtjänstens verksamhet genom det stöd som ges till personer som utsatts för brott. Föreningens arbete bidrar till att minska de långvariga negativa effekterna och underlättar sannolikt återanpassningen för dessa personer."*
- Tyresös kommunkansli *"gör bedömningen att Brottsofferjouren utför ett värdefullt arbete som komplement till kommunens egna verksamheter inom området, bland annat inom socialtjänsten. Föreningens arbete bidrar till att brottsoffer får nödvändigt stöd i en mycket utsatt situation."*
- Värmdö: *BOJ har bedömts utgöra ett viktigt komplement till socialkontorets insatser.*

Vid en närmare granskning har kommunerna flera kritiska synpunkter angående BOJ-NVT, bl.a. följande:³⁸

1. Kommunerna har bett om förtydliganden av statistiken över stöd till brottsoffer och vittnen per kommun. Sådan statistik finns enligt Vch, dessa har dock vare sig skickats till respektive Kommun eller gjorts tillgängliga för utredningen.
2. Jämfört med t.ex. Kvinnojouren-Nacka-Värmdö, har kommunerna saknat god insyn i BOJ-NVTs verksamhet.
3. Kommunhandläggarna är ibland undrande över den ton som BOJ-NVTs chef använder i samtal och skrivelser. Tonläget uppfattas stundtals som arrogant, ironiskt, bittert och sarkastiskt.
4. Kommunernas osäkerhet om hur BOJ-NVT fungerar, är en bidragande orsak till att de ytterst sällan hänvisar invånare till BOJ-NVT. På sina hemsidor hänvisar två av tre kommuner på sina hemsidor till BOJ-Sverige. Däremot hänvisar kommunerna oftare till exempel till Kvinnojouren Nacka-Värmdö. BOJ-NVT finns inte med på kommunernas hemsideslistor över föreningar. Detta beror dock på att BOJ-NVT inte registrerat sig för att vara med.
5. Kommunernas relation till verksamhetschefen för BOJ-NVT blev ansträngd den 25 november 2014 i samband med en ordväxling vid ett bokbord under ett evenemang rörande "FN:s internationella dag för avskaffande av våld mot kvinnor" i Tyresö. BOJ-

³⁷ Rörelser i tiden, SOU 2007:66

³⁸ Information från kommunanställda i de berörda kommunerna.

NVTs verksamhetschef uppfattades ha sagt något olämpligt om en grupp människor med utländsk bakgrund. En av de kommunanställda ifrågasatte hans uttalande, Vch sågs då ha försvarat sin ståndpunkt.

Då denna incident togs upp på Tyresö kommuns styrelsemöte 141209, i anslutning till punkten om BOJ-NVTs ansökan. Frågan om bidrag för 2015 till BOJ-NVT bordlades tillsvidare, i väntan på ett klargörande av vad som hade hänt. Ett par möten hölls därefter mellan Tyresö kommunkansli, kommunstyrelsens presidium, samt BOJ-NVTs verksamhetschef och ordföranden. Vch förnekar att hans skulle ha sagt något klandervärt. Ord stod mot ord. På ett senare möte med kommunen om detta, sågs ordföranden för BOJ-NVT ha kommenterat det hela med att: Vch kan ha en sådan jargong.

Tre månader senare, på Tyresö kommunstyrelsens möte 150312, beslutades att ge BOJ-NVT ett bidrag för 2015, samt att: *"Kommundirektören ges i uppdrag att genomföra en fördjupad uppföljning av verksamheten innan 2016 års verksamhetsbidrag beviljas"* i samordning med Nacka och Tyresö kommuner.

6. Kommunernas senast uppkomna kritiska synpunkt, handlar om BOJ-NVTs vägran att samverka med denna översyn.

5. BOJ-NVTs inre struktur och verksamhetsprocesser...

... personalväxling, intern demokrati? Vad händer med BOJ-NVT på sikt?

Vch svarar³⁹:

- *BOJ NTV har en styrelse på 7 personer**
- *Stödpersoners antal växlar något, men är f.n 19 st.*
- *En anställd verksamhetschef finns.*
- *Årenden kommer i huvudsak från polisen.*
- *Även från Riksförbundet och brottsoffer själva.*
- *Ärendet datoriseras, numreras och mailas/telefon till lämplig ledig stödperson.*
- *Omsättningen av medlemmar, i styrelsen och bland stödpersonerna är mycket låg.*
- *Intern demokrati? Ja!*
- *De flesta medlemmarna betalar sin årsavgift men deltagar inte i något egentligt arbete. Lika många har varit med och startat BOJ NTV och har fortsatt intresse av att brottsutsatta får stöd, liksom de som varit aktiva stödpersoner, men nu är passiva. Medlemmarna deltagar med råd och tips och med specialkunskaper, som vi kan utnyttja. De med politiskt nätverk hjälper till där det passar.*
- *Man lobbar familj, bekanta, arbetskamrater m.fl. att bli medlem i BOJ*
- *Ekonomiansvarige i styrelsen är mångårigt kunnig och sköter bokföringen.*
- *Ja, vi har ordning i lådoma!!!!!!!!!!!!!!*

Hur kommer BOJ-NVT att se ut och fungera på sikt (om 5-10 år)?

- *Hur kommer världen att se ut?*
- *Som ideell förening är vi beroende av verksamhetsbidrag. Det har vi erhållit under åren av de tre kommunerna. Samt en skärv från Brottsoffermyndigheten.*
- *Om vi inte kommer överens med kommunerna och inte får några bidrag, finns inte BOJ NTV vare sig om 5-10 år eller nästkommande år.*

OBS: kursiverad text är BOJ-NVTs svar.

* Styrelsen består av fem ordinarie medlemmar i styrelsen (två kvinnor och tre män), samt två ersättare (två kvinnor), samt Vch som adjungerad sekreterare sedan elva år, enligt

³⁹ Mail från verksamhetschefen Lennart Ingman 150811.

verksamhetsberättelsen för 2014. Det är oklart vilka rättigheter Vch har vid mötena. Röstar Vch i styrelsen t.ex. på sitt eget fortsatta chefskap?

Det är omöjligt att uttala sig om kvalitén i verksamheten, eftersom Vch vägrat en oberoende dialog med styrelsemedlemmarna, stödpersonerna och medlemmarna.

BOJ-NVTs verksamhet i siffror

Följande tabell med data om olika frågor baseras på BOJ-NVTs ansökningar och verksamhetsrapporter, som mestadels erhållits från kommunerna, BOJ-Sverige och BROM. Med en mer komplett tabell – och verifierade data, vilket kräver BOJ-NVTs medverkan – skulle en analys av verksamheten kunna göras. Nu bör uppgifterna tas med en nypa salt.

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Anställda på kansliet*	1	1	1	1	1	1	1,5
Anställd vittnessamordnare m. BROM-bidrag		0	0	0	0	0,25	0,25
Medlemmar		148	127	143	135	145	130
Stödpersoner för brottsoffer och vittnen		19	13	16	20	20	17
Nya stödpersoner under året						7	4
Möten för stödpersonerna		6	5	5	5	5	5
Stöd till brottsoffer, deras anhöriga och vittnen enl. BOJ-Riks, nya ärenden		246	310	331	650	602	591
Stöd till brottsoffer, anhöriga, vittnen enl. BOJ-NVTs ansökan till BROM**						840	700
Info-utskick till brottsoffer		1 645	910	1 117	1 000	1 343	700
Stöd i rättegångar - vittnesstöd			111	169	277	233	216
Ideella arb. timmar med brottsoffer***		850	850	900	1 000	1 300	2 000
Ideella arb. timmar med vittnen i rättegångar							1 000
Protokollförda styrelsemöten		7	6	6	5	7	6
Nyttillkomna stöd- ärenden (antal)		247	310	331	650	602	594
Slutförda ärenden		180	192	185	320		

* Via AMF har BOJ-NVT periodvis haft en deltidstjänst finansierad.

** Skillnaden mellan stödantalen enligt ansökningarna till BROM, respektive BOJ-NVTs statistik har inte gått att få en förklaring på.

*** Ökningen av antal timmar 2014 trots färre ärenden har inte förklarats.

Samarbete mellan stödaktörer för brottsoffer och vittnen

Stödet till brottsoffer och vittnen är en verksamhet som har många aktörer⁴⁰. BOJ-Sverige med sina 90-tal lokala föreningar är störst. I Uppsala sköts stödet dock av en studentförening, i Norrtälje av Rotary, i Malmö av BROM, osv. Andra stora föreningar är t.ex. de som arbetar med skydd för utsatta kvinnor som Kvinnojourerna, Unizon och ROKS. RFSL, BRIS och Rädda Barnen bedriver också betydande stödverksamheter för brottsutsatta.

Genuint samarbete där synergieffekterna är betydande kan försvåras av olika skäl, bl.a.: inkompetenta ledare med egenintressen i verksamheten; stor konkurrens om ekonomiska resurser; revirtänkande; otydliga ansvarsområden; etc. Generellt blir intrycket i denna översyn att:

- o BOJ-NVT bedriver inget proaktivt nätverkande med andra relevanta CSO, se bilaga "BOJ-NVT och dess närmaste omvärld".

⁴⁰ Intervju med Ulf Hjerpe, BROM, 150929. Se också bilagan Kommunernas kontaktlistor för brottsofferhjälp.

- o Andra CSO och myndigheter är mer öppna när det gäller samverkan inom stödet till brottsoffer.

Samverkan är en av de centralare grundpelarna i ett väl fungerande demokratiskt samhälle. Detta sociala kapital, kan och bör alltid utvecklas, även när det gäller stödet till brottsoffer. Att proaktivt samverka för att uppnå bättre service för brottsoffer och vittnen, bör vara ett villkor för att få kommunala och statliga medel.

I en studie⁴¹ angående arbete med brottsoffer påpekas denna svaghet ur en annan synvinkel:

Den relativa mångfalden av stödverksamheter inom kommunen kan dock skapa samordningsproblem, exempelvis är det ibland oklart till vilken organisation polisen skall, eller bör, hänvisa unga som utsatts för brott. Ett önskemål som framkom i flera intervjuer ... var därför att det inrättas en tjänst som en kommunal brottsoffersamordnare, som har överblick över olika stödverksamheter och deras kapacitet och kompetens, och som kan hänvisa den brottsutsatta till lämplig verksamhet och instans.

BOJ NVTs årscykel

I en förening består en normal årscykel från ax till limpa i grova drag av följande steg: underhålla en inre väl fungerande demokratisk struktur; finansiering och ansöka om bidrag; verksamhetsplanering; kommunikation; genomförande av kärnverksamheten; administration; uppföljning och utvärdering; lärande och justering av verksamheten; rapportering till finansiärer och andra relevanta aktörer. BOJ-Sverige har väl genomarbetade stadgar, utbildningsmaterial, policy och minimikrav rörande hur de lokala BOJ ska vara organiserade och fungera. BOJ-NVT har dock inte varit tillmötesgående för att tala om detta och det går därför inte att säga med säkerhet hur de fungerar. Nedan följer dock en genomgång på basis av det som gått att få fram.

Inre struktur

- En heltidsanställd verksamhetschef (Vch) finns. Stundtals har deltidsanställda funnits för att bistå Vch. Under 2014 fanns en på halvtid genom AMF. Det bristande samarbetet med översynen gör att ingen bedömning av personalbehovet kan göras. Vch uppger att han head-huntades till chefsuppdraget för 11 år sedan. Protokoll kring denna anställningsprocess vägrar Vch att lämna ut, så även anställningsavtalet.
- Inga arbetsgrupper nämns i verksamhetsberättelserna, förutom de två grupperna av stödpersoner, en för brottsoffer och deras anhöriga, samt en för vittnesstödet.
- Vch:s beskrivning av verksamheten, styrelsemedlemmarnas agerande, samt verksamhetsberättelserna, ger intrycket av att det är en mycket toppstyrd förening, utan en proaktiv insyn från styrelsen, stödpersoner och medlemmar. Vch stärker intrycket då han skriver:

"Det är inte för dig att kliva in och "förhöra" min personal utan att jag ordnar möte och frågeval."⁴²

- Vch och delar av styrelsen saknar kompetens att samverka då verksamheten granskas efter 20 års kommunala bidrag.
- Medlemmarna deltar ytterst lite i föreningens möten, endast 2-4 av 130 medlemmar uppges delta på årsmötena. Verksamhetschefen kunde inte redogöra för vad som

⁴¹ Studie av brottsofferstöd i Göteborg, Ninni Carlsson, Ulla-Britt Wennerström, Ulf Borelius, Stig Grundvall, Ingrid Sahlin, Göteborgs Universitet, 2010.

⁴² Mail från Vch150610

görs för att få dem att delta mer. Stundtals låter det som att Vch anser att de inte behövs på mötena.

- För vittnessamordningen finns en ¼-tidstjänst, finansierad med bidrag från BROM. Bidragets storlek beror på antalet avgjorda fall i Tingsrätten per år.
- Styrelsen: 6 personer (4 män och 2 kvinnor), som möts 5-7 ggr per år. Vch är adjungerad sekreterare till alla styrelsemöten.
- Stödpersoner: ca 20 personer (6 män, 14 kvinnor, 6 med utrikes bakgrund) som möts 5-6 ggr per år.
- Medlemmar: ca 130 (x män, y kvinnor). I följebrev till ansökningarna, resp. bilagda verksamhetsberättelser förekommer vissa skillnader i antalet medlemmar.
- Utrikes födda x%
- Årsmötena hålls på våren, före sista mars och om dessa sägs:

Vch svarar:

- *"Medlemsdeltagandet var sedvanligt ganska ringa. Mötet avverkades i lugn atmosfär enligt stadgarna. Inga motioner förelåg. Ej heller några skiljaktiga meningar."*⁴³
- *"Som i så många andra ideella föreningar med liknande syften är man inte så intresserad av tråkiga årsmöten, varför valberedningen förslag står sig."*⁴⁴

Trots det låga medlemsdeltagande finns i rapporterna inga initiativ beskrivna för att öka deltagandet.

Bidragsansökan till kommunerna

Vch svarar⁴⁵:

- *I september månad sammanställs ansökan om verksamhetsbidrag från de tre kommunerna. Som skickas tillsammans med Verksamhetsberättelsen som även tillställts kommunerna efter godkännandet vid årsmötet i mars månad, samt budget. Diskuteras vid passande styrelsemöte.*

Styrkor i BOJ-NVTs ansökningar:

- BOJ-NVTs följebrev innehåller flera korta reflektioner ang. bl.a. mörkertal i brottsstatistiken och kvinnors och barns utsatthet.
- En bilaga innehåller intressant statistik för de tre kommunerna - över brottsoffer, deras ålder, de som ges stöd etc.

Brister i BOJ-NVTs ansökningar:

- BOJ-NVT har separat statistik för respektive kommun enligt Vch, den lämnas dock inte ut, trots att kommunerna bett om detta.
- Ansökningarna saknar:
 - verksamhetsplan
 - beskrivning av verksamheten som ansökan avser med mål, aktiviteter och budget,
 - beskrivning av hur uppföljning kommer att ske,
 - senaste årsredovisning och revisionsberättelse
 - Kontaktlistor över styrelsen och aktiva stödpersoner borde bifogas.
- Ansökningarna till kommunerna mailas inte i ett format som är användbart för effektiv handläggning med hjälp av "klipp och klistra" eller om man vill söka igenom texterna på nyckelord. Detta skapar onödigt extraarbete för kommunerna.

⁴³ Verksamhetsberättelse för Brottsofferjouren i Nacka Tyresö Värmdö 2012. I verksamhetsberättelserna de senaste åren brukar det stå liknande formuleringar.

⁴⁴ Mail från Vch 150528

⁴⁵ Mail från verksamhetschefen Lennart Ingman 150811.

- Ansökningarna nämner ibland olika siffror för samma år på t.ex. antalet människor som fått stöd, antal medlemmar, avslutade ärenden under året, etc.
- Det är omöjligt att se tendenser i verksamheten eftersom ingen trovärdig flerårig statistik finns sammanställd av BOJ-NVT.
- Tonläget kan ibland uppfattas som arrogant, ironiskt, bittert och sarkastiskt.

Årsplanering

Vch svarar⁴⁶:

- *Planering av vad???? Fler brott?*
- *"Verksamhetsplanerna är interna och förblir så".⁴⁷*

Enligt Nacka kommuns riktlinjer för föreningsbidrag ska årsplanen finnas med i ansökan.

Kommunikation

BOJ-NVT genomför en del informationsaktiviteter, de saknar dock enkla årliga kommunikationsplaner med kort information om: när, vad, vem, hur, format, kvantitet, målgrupp, kostnad och förväntat resultat.

- Intern kommunikation:
 - Vch uppger att han har kontakt nästan dagligen med brottsofferstödnarna, samt att de har möten på kansliet 6-7 gånger per år med alla stödpersonerna. Nyttan av dessa möten har ej kunnat bedömas då Vch tidigt deklarerade att någon oberoende kontakt från översynen med styrelse, stödpersoner och medlemmar inte accepterades

Vch⁴⁸:

- "Det är inte för dig att kliva in och "förhöra" min personal utan att jag ordnar möte och frågeval."

- Periodiska nyhetsbrev till medlemmarna förekommer inte.
- Intrycket av att den interna transparensen är minimal stärks vartefter översynen pågår. Det låter som att övriga inom BOJ-NVT kan vara oinformerade.

Ordförande i BOJ-NVT⁴⁹:

- "Det är jag och verksamhetschefen som är mest insatta."

- Mobilisering och uppmuntran av medlemmarna att delta verkar vara åsidosatt och mycket få medlemmar (2-4⁵⁰) kommer till årsmötena.
- Medlemmarna får Brottsoffertidningen, som utges av BOJ-Sverige 4-5 ggr. per år.
- Det råder oklarhet huruvida styrelsen har tillgång till och aktivt följer den mailkommunikation som sker via föreningens mailbox, vilket är vanligt i många små föreningar.
- Vittnesstödsamordnaren har kontakt med vittnesstödpersonerna varje vecka för att planera deras insatser i tingsrätten.

⁴⁶ Ibid.

⁴⁷ Ibid.

⁴⁸ Vch:s mail 150610.

⁴⁹ Mail från ordföranden Arne Larsson, 150824.

⁵⁰ Enligt Vch under intervjun 150615.

• Extern kommunikation:

- Jourtelefonen: Oklart hur väl BOJ-NVTs telefon är bemannad. Då den är obemannad ska den automatiskt vara vidarekopplad till BOJ-Sverige centrala telefonmottagning med öppettider från måndag till fredag kl 9.00-16.00, lunchstängt kl. 12.00-13.00, helger stängt.

Vch uppger⁵¹ att:

- Någon jourtelefon för omedelbar assistans finns inte. De snabbaste vägarna för kontakt är fax från polisen, meddelanden per telefon eller mail. Akuta fall får kontakta socialjournen. Ca 1.300 timmars stöd ges per år, mest per telefon.

- Jubileumsskriften om 20 års verksamhet (1994-2014), skickades ut 2014.
- Antalet brev, om stödmöjligheterna, till de som gjort polisanmälningar, varierar över åren, från 700 (2014) till 1.645 (2009)⁵².
- Ett par annonser per år om verksamheten i lokaltidningarna uppges förekomma.
- En ny hemsida har tagits fram, men den saknar dock det mesta av basal information, såsom föreningens verksamhetsplaner, verksamhetsberättelser, styrelsens medlemmar, etc. Ett bra exempel på en mer öppen förening är t.ex. BOJ-Trollhättan-Lilla Edet⁵³, som har basal information om sin styrelse, verksamhetsplanen för 2015, verksamhets-berättelse för 2014 och åtgärder vad det gäller deras organisationsutveckling. Vch sköter hemsidan och lägger ut information han väljer. I september 2015 ser det ut som att inget nytt lagts ut på hemsidan sedan hösten 2014, då endast två inlägg gjorts sedan starten. Ett av BOJ-Sverige minimikrav på lokala BOJ är att: "Journen ska kontinuerligt tillhandahålla Riksförbundet aktuella adress- och kontaktuppgifter för journen, styrelsen, stödpersoner, anställda och övriga medlemmar."⁵⁴ BOJ-NVT har inte bara vägrat att bistå översynen med dessa uppgifter, utan brister också i att leverera dessa till BOJ-Sverige.
- Vch uppger att han är ansiktet utåt och sköter den externa kommunikation själv och är den som deltar i kommunernas BRÅ-möten, kommunernas samarbetsorgan, Samverkansgrupp Värmdö-Nacka (VÄRNA), BOJ-Sverige-möten och liknande fora. Bland de intervjuade från andra institutioner bekräftas att de ytterst sällan träffat andra än Vch från BOJ-NVT.
- I flera av samtalen med Vch, i hans mail och i verksamhetsberättelser finns en ton som ibland kan uppfattas som arrogant, ironisk, bitter och sarkastisk.
- Proaktiv samverkan med andra CSO borde vara en viktig del av den externa kommunikationen. Detta är dock en mycket svag sida i BOJ-NVTs verksamhet, trots att viktiga aktörer betonar vikten av samverkan:
 - BOJ-Sverige: Brottsofferjournen betonar aktiv samverkan med andra organisationer och myndigheter för att kontinuerligt utveckla stödet till brottsutsatta och stärka deras rättigheter.⁵⁵
 - Brottsoffermyndigheten: Varje lokal vittnesstödsverksamhet bör ha en vittnesstödsamordnare, som utöver att samordna verksamheten internt, även ska fungera som kontaktperson gentemot myndigheter och andra ideella organisationer.⁵⁶
 - Nacka kommun: Samverkan och nätverksarbete uppmuntras.⁵⁷
 - Kvinnojournen har på samverkansgruppens möten bett BOJ-NVT informera de kvinnliga brottsoffren, som de kommer i kontakt med, om Kvinnojournens verksamhet. Kvinnojournen har inte märkt av att BOJ-NVT skulle ha reagerat positivt på detta.

⁵¹ Ibid.

⁵² Se tabellen: "BOJ-NVTs verksamhet i siffror"

⁵³ <http://www.trollhattan.boj.se/?c=3&pg=17&PHPSESSID=7d17c3b99468f865c5691c635758e0a5>

⁵⁴ Stadgar, med minimikrav för förening i BOJ, maj 2015-08-31

⁵⁵ BOJ-Sverige, Verksamhetsberättelsen 2014 och Värdegrund för Brottsofferjournen 130627.

⁵⁶ VITNESSTÖD, Utvärdering med förslag för, den fortsatta verksamheten, BROM, 2006.

⁵⁷ Riktlinjer för bidrag till föreningar inom socialtjänstens område, Nacka Kommun, 110804.

Efter utbildning som stödperson, samt avlagt tystnadslofte kan stödpersonerna börja ge stöd till brottsoffer. Först i lättare ärenden och vartefter allt svårare fall. Uppdraget är mycket krävande och genomsnittstiden stödpersonerna verkar sägs vara runt sex år. Stödet till brottsoffer respektive vittnen är två skilda verksamheter med två separata samordnare och separata stödpersoner. Det är sällan som stödpersonen till ett brottsoffer också närvarar senare i rättsprocessen, under rättegången. Där har vanligtvis brottsoffret ett målsägandebiträde i stället vid sin sida.

Stödverksamheten uppges - av kommunerna, Polisen och Tingsrätten - ha fungerat bra för deras behov. Hur uppskattad verksamheten är av brukarna är okänt då någon systematisk uppföljning av detta inte sker, varken hos BOJ-NVT eller BOJ-Sverige. Tingsrätten har dock gjort en mindre enkät för några år sedan, som pekar på att de tillfrågade vittnena var nöjda med stödet. BOJ-Sverige har inte någon ansats, i sina i övrigt bra manualer, för hur uppföljningen av detta skulle kunna genomföras. Tyvärr har BOJ-NVTs ledning inte medverkat till att översynen kunnat intervjua några slumpmässigt utvalda brottsoffer eller vittnen.

Stödet till brottsoffer

Samordnaren, tillika Vch inom BOJ-NVT, är heltidsanställd. Denne tar emot Polisens information per fax eller mail om brottsoffer som sagt ja till att få stöd. *Ärendet datoriseras, numreras och mailas/telefon till lämplig ledig stödperson*⁵⁸. Denna stödperson tar kontakt med brottsoffret och den första kontakten med brottsoffret sker vanligast per telefon. Ibland blir det inte mer än så, ofta leder det dock till fortsatta telefonsamtal och/eller möte på BOJ-NVTs lokal eller annan "neutral plats. I fall möten hålls hemma hos ett brottsoffer, ska två stödpersoner närvara. "Kontakten fortskrider till ärendet är avslutat"⁵⁹, vilket kan ta flera månader. Förutom samtal - medmänniska till medmänniska - med brottsoffer och vittnen, hjälper stödpersonerna också till med:

- Myndighetskontakter.
- Författa skrivelser om skadestånd, bostadsförändring med mera.
- Fylla i blanketter.
- Kontakter med tolk, målsägandebiträde, psykolog etc.

Statistiken är något oklar och Vch uppger i olika dokument olika siffror, att mellan 1.000 och 2.000 ideella arbetstimmar läggs ned på brottsofferstödet per år.

Frågeställningar som inte fått något svar under utredningen är bl.a. följande:

- Hur matchas stödperson och brottsoffer ihop?
- Hur ofta klarar BOJ-NVT inte av att ge stödet och i så fall varför?
- Statistiken talar om 591 fall som handlades 2014. Vad betyder en handläggning?
- När blir ett ärende ett ärende, en pinne i statistiken?
- Översynen har skickats en enkät med ett 20-tal frågor till BOJ-NVT för vidarebefordran till deras stödpersoner. Det är dock oklart om detta skett, inga svar har dock kommit.

Stödet till vittnen

Då Tingsrättens samordnare, en av domarna, har planen för vilka ärenden som kommer upp under nästkommande vecka, skickas denna till BOJ-NVTs vittnessamordnare. Denne planerar vilken av deras BOJ-NVTs totala vittnessöd som ska vara närvarande när och i vilket rättsärende. Informationen hanteras med sekretess.

⁵⁸ Mail från verksamhetschefen Lennart Ingman 150811.

⁵⁹ Mail från verksamhetschefen Lennart Ingman 150811.

Vittnesstödet är av nytta enär vittnena sällan deltagit i en rättegång tidigare eller ens besökt en rättssal och därför kan rättsprocessen upplevas som skrämmande och kännas otrygg. Ofta tackar vittnen för stödet och uppges ibland säga att de inte skulle klarat sig utan stödet. Vittnesstödarnas arbete i tingsrätten är mer neutralt än då man arbetar med brottsoffren. Stödarna får bl.a. inte uttrycka sina egna synpunkter på det som händer under rättegången.

Vittnesstödsverksamheten är delvis finansierad av BROM efter att de fått en separat ansökan från BOJ-NVT. Till BROM görs också en separat rapportering.

Ca 1.000 ideella arbetstimmar lägger BOJ-NVTs totala stödpersoner ned på detta på själva Tingsrätten. Därtill kommer ytterligare arbetstid som vittnesstödssamordnaren lägger ned utanför tingsrätten, bl.a. att utifrån Tingsrättens ärendelista för kommande vecka, organisera vilka stödpersoner som kan närvara när.

Uppföljning och utvärdering av stödet till brottsoffer och vittnen

Vch svarar⁶⁰:

Nej, det gör vi inte. Enda uppföljningen som görs är BOJs länsförbund som låter deltagarna i kurserna för stödpersonerna utvärdera kurserna.

sedan 2009 levererar BOJ-NVT till BOJ-Sverige statistik över handlagda ärenden. Denna rapportering innehåller inget om hur nöjda de stödda brottsoffren är, vilket bör vara av allra största värde för alla parter. BOJ-Sverige har heller ingen metod för detta, de har dock just börjat fundera på hur detta ska kunna göras. För första gången innehåller statistiken, för 2014 antalet ärenden de handlagt per kommun, dock inte om ålder, typ av brott etc. som finns i den hopslagna statistiken för de tre kommunerna.

Nacka Tingsrätt har gjort enkäter rörande hur nöjda vittnen är med stödet och skriver att: *"Vittnesstödet hade bistått fjorton av aktörerna. Berörda aktörer upplevde det som mycket positivt; de hade fått ett vänligt och bra bemötande, saklig information men också stöd före, under och efter förhandlingen. Två aktörer framhöll att det kändes bra att vittnesstödet kom fram till dem när de stod vid receptionen."*

Lärande - Justering av verksamheten - Organisationsutveckling

Utan uppföljning och utvärdering av verksamheten och dess resultat som sammanställs och sprids inom föreningen, uppstår inget systematiskt och organisatoriskt lärande över åren. En effektiv organisationsutveckling uteblir.

För en enkel organisationsutveckling av BOJ-NVT finns två bra källor nära till hands:

- BOJ-Sverige har föredömliga handböcker till stöd för de lokala BOJ, om hur man bygger upp och driver en väl fungerande Brottsofferjour.
- Kommunerna har en bra guide som heter: "Vill ni också bli en Utmärkt förening"

Rapportering till finansörer och andra relevanta aktörer

BOJ-NVT rapporterar årligen till kommunerna och BOJ-Sverige. Rapporteringen består av

- Verksamhetsberättelse som antas på årsmötet före den 15 mars, enligt stadgarna, varje år och skickas till kommunerna på hösten, i samband med att ansökan om bidrag för påföljande år lämnas in till kommunerna.

⁶⁰ Enligt Vch under intervjun 150615.

- Förslagsvis borde rapporterna även innehålla: information om hur nöjda brukarna är med stödet, årsredovisning, revisionsberättelse, lärdomar av årets verksamhet, behov justering av verksamheten, samt eventuella behov av organisationsutveckling.

6. Värdegrunden i teori och praktik?

Vch svarar⁶¹:

- Finns dokumenterad hos Riksförbundet. Följs av BOJ-föreningarna.
- Bibringars deltagarna vid stödutbildningen.

BOJ-Sverige antog på riksstämman 2013 dokumentet "Värdegrund för Brottsofferjouren", som nedan jämförs på valda punkter i relation till BOJ-NVTs verksamhet. Information om hur BOJ-NVTs hanterar eller tillämpar BOJs värdegrund tillhandahölls inte av ledningen.

Nedan kommenteras värdegrunder punktvis, baserat på vad som framkommit under genomförandet av denna översyn. Varje värdegrund bedöms efter en skala från 1 (mycket dåligt) till 5 (mycket bra). Eftersom en förening inte ska dömas efter en eller ett par ledares agerande, har kommentarerna delvis delats upp nedan.

Ur BOJ-Sveriges värdegrund	Kommentarer	Omdöme
BOJ betonar aktiv samverkan med andra organisationer	BOJ-NVT är inte proaktiva, de har dock enstaka gånger bjudit in talare ibland från andra organisationer.	1
Mänskliga rättigheter är grunden för vårt arbete. Dessa gäller för var och en, oavsett etnisk tillhörighet, hudfärg, kön, språk, religion, sexuell läggning, könsöverskridande identitet, funktionsnedsättning, politisk uppfattning eller social ställning och fastslår alla människors lika värde och lika rättigheter.	Ordföranden har bekräftat att Vch har en jargong som kan låta rasistisk, som vid incidenten i Tyresö kommun 141125. Av de ca 3.000 timmars ideell arbetstid per år som föreningens mest aktiva, ca ett 30-tal lägger ned, har inga andra incidenter än den ovan rapporterats. Styrelsen borde dock för länge sedan ha tagit itu med frågan på ett tydligt sätt.	Vch 1 BOJ-NVT 3
Ledord för personligt förhållningsätt:		
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Empatisk</u>. Vi bekräftar den stödsökandes upplevelse utan att ta ställning i sakfrågor genom att respektera olikheter, lyssna aktivt, vara inkännande. 	De två (vitnessamordnare och vittnestödare) inom BOJ-NVT som intervjuats har beskrivit Vch som mycket empatisk. Gentemot kommunrepresentanter och översynens konsult uttrycker sig Vch ibland på ett arrogant, ironiskt, bittert och sarkastiskt. Se kommentaren ovan om invandrare.	Vch 2
	Styrelsen borde ha tagit tag i Vch:s attityder för länge sedan.	BOJ-NVT 3
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Engagerad</u>. Vi drivs av en vilja att hjälpa stödsökande att hantera sin situation utan att överta ansvar från den utsatta personen genom att: ge 	De två (vitnessamordnare och vittnestödare) inom BOJ-NVT som intervjuats har beskrivit Vch som mycket engagerad. Gentemot kommunhandläggare och	Vch 3

⁶¹ Mail från verksamhetschefen Lennart Ingman 150811.

information, praktiska råd och stöd; erbjuda lugn och trygg samtalsmiljö; vara intresserad av utvecklingen i det lokala samhället och omvärlden i övrigt.	översynens konsult finns stundtals en brist på förståelse och engagemang.	
	Bristen på initiativ att engagera medlemmarna borde styrelsen ha tagit tag i för länge sedan.	BOJ-NVT 3
<ul style="list-style-type: none"> • <u>Trovärdig</u>. Vi förmedlar stöd och information utifrån den stödsökandes situation utan att låta våra egna behov och intressen styra genom att: använda vår erfarenhet och kunskap; så långt som möjligt sätta oss in i den stödsökandes upplevelse; respektera den stödsökandes integritet. 	Vch:s kommunikation i tal och skrift inger inte alltid trovärdighet och har av föreningens ordförande beskrivits som jargong.	Vch 2
	Stödpersonerna inom BOJ-NVT arbetar på ett mycket trovärdigt sätt och får högsta betyg av Tingsrätten och Polisen. Styrelsen borde ha tagit tag i Vch:s attityder för länge sedan.	BOJ-NVT 3

Vidare betonar BOJ-Sverige att "Med en mångfald bland jourens medarbetare ökar chansen att både nå och ge bra stöd åt flera personer."⁶² Hur det är med detta inom BOJ-NVT har inte gått att granska.

7. Finansiering, budgetering, ekonomi, jfr andra kommuner?

Vch svarar⁶³:

- Finansiering, budgetering, ekonomi. Jmf andra kommuner över de senaste fem åren?
 - *Åligger inte oss att ta fram jämförelser.*
 - *Riksförbundet, Brottsoffermyndigheten kan kanske svara på det.*
- Hur ser stödet ut per kommun och innevånare över åren? Statistik?
 - *Alla kommunerna har den statistiken, som de erhållit varje år. Kolla med dem.*
- Externa revisioner?
 - *Vi har en revisor till yrket. Han är medlem.*
- Finansieringsbilden de senaste fem åren?
 - *30.-40.000 per år från BRom.⁶⁴*
 - *3-4 kronor per kommuninnevånare de senaste åren.*
- Hur har kostnaderna över åren förändrats per utgiftspost.(löner, hyror, resor, etc.)
 - *Besvaras ej. Inte adekvat för utredningen.*
- Hur ser kostnaderna ut om några år?
 - *Mer begäran om framtidstro!!*

OBS: kursiverad text är Vch:s svar.

⁶² Föreningshandbok för brottsofferjourer, 2006, sid. 41.

⁶³ Mail från verksamhetschefen Lennart Ingman 150811.

⁶⁴ Uppgifterna stämmer inte. BOJ-NVT har fått mycket mer de senaste åren, se följande ekonomisammanställning.

Baserat på de underlag som hittats ser intäkter och kostnader för BOJ-NVTs verksamhet ut på följande sätt:

BOJ-NVTs intäkter	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014***	2015*
BROM: för sam-ordning av vittnesstödsverksamheten vid Nacka tingsrätt	40 000	40 000	40 000	40 000	45 000	45 000	140 395	97 500
Nacka kommun	225 000	255 000	261 000	267 000	270 000	274 848	325 055	377 692
Tyresö kommun**	120 000	120 000	120 000	128 900	129 750	175 200	177 200	181 600
Värmdö kommun**	123 000	77 000	77 800	58 000	70 000	70 000	139 125	141 145
Externt vittnesstödbidrag	0	0	0	0	40 000	50 000	0	0
Gåvor	4 760	3 960	2 647	3 275	2 825	75	4 475	4 475
Medlemsavgifter	10 100	10 075	9 150	10 250	8 900	9 875	11 475	11 475
Summa	522 860	506 035	510 597	507 425	566 475	624 998	797 725	813 887

*Ekonomi 2015 ej redovisad ännu, tentativa siffror.

**Beloppen delvis antagna utifrån BOJ-NVTs siffror och kommunernas siffror.

***BOJ-NVT redovisar bidrag från kommunerna med 46,437 kr mer än vad kommunerna uppger att de gett till BOJ-NVT.

BOJ-NVTs kostnader	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015*
Lön inkl. ITPK m.m för samordning av brottsoffer- och vittnesstöd	310 502	314 941	374 932	353 033	400 229	398 710	592 277	520 000
Arbetsgivaravg./Särskild löneskatt f pensionär	2 246	3 217	6 881	2 811	6 895	7 916	9 865	10 000
Kostnadsersättning för stödpersoner och styrelse	28 951	14 998	22 867	25 531	28 685	33 177	22 385	10 000
Utbildning, möten	43 521	52 971	43 234	33 960	35 953	40 010	45 525	50 000
Lokalkostnader	57 269	49 755	55 129	58 027	59 785	113 951	68 142	70 000
Kontorskostnader inkl. reklam	48 817	35 586	39 787	32 233	47 372	39 627	84 050	75 000
Telefon porto	15 260	22 389	23 196	22 648	25 648	22 829	24 612	25 000
Försäkringar	1 603	1 624	1 693	1 792	1 887	1 967	0	2 000
Avskrivningar	5 123	3 875	4 383	3 069	2 148	1 504	2 818	2 000
Summa kostnader	513 292	499 356	572 102	533 104	608 602	659 691	849 674	764 000

Sammanställningarna är delvis osäkra då BOJ-NVTs ledning har vägrat leverera underlag. Dessutom råder oklarhet om kommunernas bidrag även används för kostnader som rör vittnesstödet, vilket inte kommunerna har skyldighet att göra.

Enligt BROMs årsrapport 2014 tilldelades BOJ-NVT 97.500 kr för samordning av vittnesstödsverksamheten vid Nacka tingsrätt 2015. Enligt BOJ-NVTs bidragsansökan till kommunerna 141015, för år 2015, uppges i "Budgetförslag 2015" att BROMs bidrag är 45.000. Det har inte gått att få reda på vad skillnaden i uppgifterna beror på.

8. Vad får respektive kommun för pengarna?

Vad får respektive kommun för pengarna? Vch svarar⁶⁵:

- *Sällsynt miserabel frågeställning.*
- *I tjuo år har BOJ NTV erhållit verksamhetsbidrag för att kunna stötta och hjälpa kommunernas brottsutsatta.*
- *Socialtjänstlagen 5§11 gäller stöd till dessa. Vilket vi hjälper kommunerna med, då det skulle vara mycket mer kostsamt och svårt för dem att sköta det på egen hand.*
- *Speciellt skulle de inte klara av det nästan dagliga vittnes- och målsägandestödet vid*

⁶⁵ Mail från verksamhetschefen Lennart Ingman 150811.

tingsrätten.

Antalet brott varierar i kommunerna enligt BRÅ. Hur fördelar BOJ sina resurser mellan kommunerna? Vch svarar:

- *Framgår av verksamhetsberättelsen. Alla blir hjälpta i proportion till inträffade brott.*

I BOJ-NVTs verksamhetsberättelse för 2014 sägs: "Den kommunvisa fördelningen av ärenden har, liksom tidigare år, stämt ganska överens med invånarantalet i de tre kommunerna. Nyttillkomna ärenden har fördelats enligt följande: Nackabor har blivit hjälpta i 46% av fallen, Tyresö i 29 %, och Värmdö 22%. Resterande ärenden har hört till andra berörda kommuner."

Under intervjun⁶⁶ med Vch framkom att BOJ-NVT har statistik för hur många av stödinsatserna som är per kommun och år, de anser sig dock inte ha tid för att publicera denna:

Kommunerna får stöd i relation till antalet invånare. Ca 1.300 timmars stöd ges per år till brottsoffer och deras anhöriga, mest per telefon, men också i möten med stödsökande. Vad ska kommunerna göra om inte BOJ-NVT gör detta? Avbryta samarbetet? Ta hand om det själva? Lägga över det på andra organisationer som PRO?

I ansökan om bidrag 131002 sägs att statistiken per kommun skickas till BOJ-Sverige, kommunerna får dock bara en sammanslagen statistik för alla tre kommunerna.

9. Planeringsprocesser på kort och längre sikt?

Vch svarar⁶⁷:

- *Planering av vad???? Fler brott?*

Som kontrast till Vch:s svar, så beslutade BOJ-Sveriges vid sin riksstämman 2013 bland annat att "alla brottsofferjourer ska se över rekryteringsbehoven på lång och kort sikt."

Frågan om planering för att ha en hållbar stödverksamhet på lång sikt, har fått olika svar av olika intervjuade (BROM, Kvinnojouren Nacka-Värmdö, en av BOJ-NVTs vittnestödare respektive vittnessamordnare, Nacka Tingsrätts vittnessamordnare, BRÅ Nacka, TRÅ Värmdö, BOJ-Sverige):

- Tydlig fördelning av arbetsuppgifter och ansvar mellan olika aktörer.⁶⁸
- Fortlöpande uppföljning av verksamheten, för att lära och justera verksamheten.
- Bra kontakter och samverkan med andra myndigheter och organisationer.
- Högre bidrag.
- Bra lokaler.
- Kompetenta och engagerade samordnare och stödpersoner.
- Anställda samordnare.
- Bra rekrytering av stödpersoner och utbildning, samt vidareutbildning vid behov.
- Väl fungerande styrelse.
- Kontinuitet som ger god erfarenhet.
- Tät praktik, vilket ger bra färdighet.
- Bra stöd från samordnaren till stödpersonerna.
- Brottsoffren måste känna trygghet, så de kan rekommendera verksamheten till andra.

⁶⁶ Intervju 150615.

⁶⁷ Mail från verksamhetschefen Lennart Ingman 150811.

⁶⁸ Uppföljande inspektion av polismyndigheternas handläggning av brottsofferfrågor, RPS, 2012

- Bra information som når ut till allmänheten om verksamheten.

Den enda av punkterna ovan som BOJ-NVT får ett plus i kanten på, är den om bra lokaler. I övrigt är det minus och frågetecken.

10. Kommunernas samverkan i samarbetet med BOJ-NVT?

I de tre kommunerna finns ett omfattande föreningsliv:

- Nacka har ett register med 348 föreningar. Utanför den listan finns ytterligare ett 20-tal, t.ex BOJ-NVT, Kvinnojouren etc; denna grupp får sammanlagt 2,9 mkr för 2015 från kommunens ifo, äldreomsorgen och epf. Fritidsföreningar fick 9,1 mkr. En totalsumma för bidrag till föreningarna i Nacka har inte stått att finna. Nacka verkar för att föreningarna ska ha god kvalitet, och ett dussintal av föreningarna har vunnit utmärkelsen som "Utmärkt förening".
- Tyresö har ett register med 120 föreningar. Utanför den listan finns ytterligare ett 80-tal, t.ex BOJ-NVT och Kvinnojouren. Tyresö verkar för att föreningarna ska ha god kvalitet, och några föreningar har vunnit utmärkelsen som "Utmärkt förening". Bidragen till 18 idéburna organisationer för 2015 är 1,45 mkr. I denna summa ingår t.ex. inte BOJ-NVT.
- Värmdö har ett register med 290 föreningar. Flera föreningar saknas på listan, bl.a. BOJ-NVT. Oklart hur mycket bidrag föreningarna får per år.

I denna flora av omfattande föreningsliv finns BOJ-NVT. Samarbetet mellan kommunerna och BOJ-NVT har pågått ca 20 år. Hanteringen av BOJ-NVTs ansökningar sker på olika sätt i kommunerna. Ansökningarna hanteras på olika enheter och olika nivåer, och bidragen tas från olika anslag och enheters budget.

I BOJ-Sveriges kartläggning 2013 av bidragen från kommunerna i Sverige sägs:

Enligt Brottsofferjourens kartläggning är det genomsnittliga bidraget för de 226 kommuner som gett bidrag 2,14 kr per invånare. En jämförelse med år 2011 visar en liten ökning från det genomsnittliga bidraget som då var 2,08 kr per invånare. Dock står inte denna marginella ökning i proportion till inflationen och ökade kostnader i samhället som exempelvis ökade lokalkostnader och personalkostnader.

Endast 8 kommuner i landet ger mer än 6 kronor per invånare, vilket är vad Brottsofferjouren anser är den lägsta rimliga nivå som bör utgå med de krav som ställs på jourenas tillgänglighet, rekrytering, utbildning, samordning och kvalitetssäkring.

37 av landets kommuner har skrivit samverkansavtal med brottsofferjouren, vilket innebär att respektive parts ansvar och skyldigheter tydliggörs. Samverkansavtalen ger en ökad kontinuitet av samverkan, ekonomi och långsiktigt brottsofferstöd.

Kommunerna Nacka, Värmdö och Tyresö ger således mer i bidrag per invånare än genomsnittet av kommunerna i Sverige.

Kommunernas bidrag per invånare, kr/år*

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Nacka	3,00	3,00	3,00	2,83	3,00	2,96	4,00	4,00
Värmdö	3,30	2,05	2,04	1,83	1,75	1,78	3,50	3,50
Tyresö	2,84	2,82	2,80	3,00	4,00	4,00	4,00	4,00

* Beloppen är delvis baserade på kommunernas uppgifter och delvis på SCB befolkningsstatistik/bidrag per år.

Kommunerna har regler och villkor för föreningsbidragen. Det råder dock viss oklarhet hos kommunerna, vilka villkor som gäller för bidragen till BOJ-NVT, trots att de delvis är kända för BOJ-NVT. Översynen har inte kunnat finna att BOJ-NVT skulle vara friskrivna från allmänna kommunkrav på de som mottar föreningsbidrag.

Nacka:

- På hemsidan finns en allmänt gällande formulering om föreningsbidrag: "Nacka kommun äger rätt att ta del av föreningens handlingar i form av medlems- och deltagarförteckningar, kontrakt, protokoll, bokföring samt övriga handlingar som anses behövas för kontroll att inlämnade uppgifter stämmer."
- Kommunen har också ett dokument med "Riktlinjer för bidrag till föreningar inom socialtjänstens område". Detta dokument har kommunicerats med BOJ-NVT i samband med deras ansökan 121108 för verksamhetsåret 2013. Dvs, BOJ-NVT känner väl till kommunens krav. Vid en genomgång av hur BOJ-NVT svarar upp mot riktlinjerna, finns det få punkter där BOJ-NVT gör rätt för sig.

Kommunens krav	BOJ-NVTs agerande
Bidraget är i första hand ett stöd till verksamheter och bidrag ges inte till enbart löne- och lokalkostnader eller administration.	I budgetförslaget för 2015 går ca 90% till löne- och lokalkostnader och administration.
Samverkan och nätverksarbete uppmuntras.	Samverkan med kommunernas BRÅ, Polisen, VÄRNA, BROM pågår. BOJ-NVT har dock uttryckt ointresse för samverkan med andra relevanta CSO-aktörer i kommunerna. De arbetar inte pro-aktivt för att hitta synergieffekter. Vch ifrågasätter vad samverkan skulle vara bra för. Samverkan med översynen har nekats.
Föreningen ska presentera mål för verksamheten och arbeta för att följa upp resultaten.	Vch ifrågasätter behovet av planer på kort och längre sikt: "Planering av vad?????" "Verksamhetsplanerna är interna och förblir så."
Ansökan ska innehålla:	
o en beskrivning av verksamheten som ansökan avser med mål, aktiviteter och budget	Saknas.
o en beskrivning av hur uppföljning kommer att ske	Saknas.
o senast reviderad årsberättelse och årsredovisning	Saknas.
En bedömning görs för varje förening utifrån bland annat:	
o kvaliteten på verksamheten	Kvaliteten på resultaten, nöjda brukare, saknas helt. Kvaliteten på verksamheten har inte kunnat bedömas då Vch vägrat insyn.
o resultat av verksamheten	Kvantitativa resultat nämns i verksamhetsberättelserna, dess relevans är dock oklar då Vch nekat en granskning. Dessutom förekommer ibland viss diskrepans mellan BOJ-NVTs statistik och BOJ-Sveriges.
o vilken plan som finns för	Saknas.

verksamhetens utveckling	
<ul style="list-style-type: none"> ○ förmågan att engagera ideella krafter i organisationens arbete 	Mycket låg. Ytterst få medlemmar kommer till årsmötena, och de verkar inte ens ha bjudits in till 20-årsfirandet enl. verksamhetsberättelsen för 2014. Vch föredrar att själv gå på alla externa evenemang med andra aktörer. Delegering saknas.
<ul style="list-style-type: none"> ○ hur organisationen har använt tidigare bidrag och vilket resultat de har uppnått 	Många årsredovisningar har inte skickats till kommunerna med ansökan.

Tyresö:

- På hemsidan sägs: "Förening som erhåller kommunala bidrag är skyldig medge kommunen (kultur- och fritidsnämnden) och dess revisorer rätt att ta del av föreningens räkenskaper, protokoll och övriga handlingar."
- "Policy för samarbete med idéburna organisationer inom det sociala området, 120510, Socialförvaltningen." Under rubriken "Grundprinciper" nämns:

"Dialog och överenskommelser om samarbete ska utgå från följande grundläggande principer:	Kommentarer: hur väl klarar BOJ-NVTs ledning detta?
<ul style="list-style-type: none"> ○ Självständighet och oberoende 	BOJ-NVT är politiskt och religiöst oberoende, de är dock som många föreningar, beroende av ekonomiska bidrag. Kommunerna står för ca 85% av budgeten. En större spridning av intäktskällorna rekommenderas.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Dialog 	Svag med bl.a. kommuner, BOJ-Sverige, andra CSO och översynen. Tonläget är stundtals arrogant, bittert, sarkastiskt, otrevligt och oprofessionellt.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Kvalitet 	Tingsrätten är mycket nöjd med vittnesstödet. Hur nöjda brottsoffren och vittnena finns inte redovisat och att försöka få reda på detta motarbetas av BOJ-NVT.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Långsiktighet 	BOJ-NVT bedriver verksamheten sedan 20 år, de saknar dock framförhållning.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Öppenhet och insyn 	Mycket svagt.
<ul style="list-style-type: none"> ○ Mångfald 	Detta har ledningen vägrat svara på.

Värmdö:

- Tydliga villkor har inte kommit översynen till godo.

Generellt:

Olika studier och manualer rörande kommunala eller statliga bidrag menar att kontrollen av föreningarna borde skärpas, men också förenklas:

- Vid ansökan via blankett ska föreningen redovisa alla sina medlemmar⁶⁹...
- Alla bidrag, oavsett form, bör omprövas med jämna mellanrum eftersom förutsättningarna för bidragen kan förändras. Fristående utvärderingar eller granskningar av annan karaktär bör initieras⁷⁰...
- Systemet med treårsplaner skapar en större förutsägbarhet för organisationerna. Ur bidragsgivarens, statens, synvinkel är treårsplaner värdefulla eftersom de tydliggör vad organisationerna vill använda bidragen till. Om organisationen följer den

⁶⁹ STÖD OCH STIPENDIUM TILL IDEELLA FÖRENINGAR OCH STUDIEFÖRBUND. (Antagna av kultur- och fritidsnämnden 2014-11-20), Mölndal stad.

⁷⁰ Bidrag till ideella organisationer - Kartläggning, analys och rekommendationer, Statskontoret, 20024

uppgjorda planen kan även myndighetens arbete med bidragsansökningar minska. Treårsplaner bör vara något att överväga för fler bidrag.⁷¹

Under intervjuerna har flera konkreta förbättringsförslag kommit ang. kommunernas stärkande av förebyggande av brott och brottsofferstödet, dessa är i korthet följande:

- Genomför en kartläggning av problem- och resursbilden.
- En skriftlig strategi och handlingsplan bör tas fram.
- Revidera lokala BRÅ:s sammansättning.
- Etablera en gemensam handläggning med tillhörande villkor och mallar
- Anställ en brottsförebyggande samordnare på heltid.
- Etablera rutiner för att förankra det lokala BRÅ:s arbete i verksamheter och hos kommuninvånarna.
- För in brottsförebyggande frågor i de kommunala beslutsprocesserna.
- Stimulera de kommunala förvaltningschefernas engagemang för det brottsförebyggande arbetet.

Kommunernas stöd till brottsoffer

Kommunhandläggarna har uttryckt det som något oklart vad det gäller helhetsbilden av vem som på kommunens ansvarar för vad i frågorna om stöd till brottsoffer och till vilken person eller organisation man kan eller ska hänvisa brottsoffer, beroende på ålder, kön eller bakgrund.

Socialstyrelsens studie "Öppna jämförelser - Stöd till brottsoffer"⁷² har 62 indikatorer för hur väl kommunerna ger stöd till brottsoffer åren 2012, 2013, 2014 och 2015. I tabellen framgår starka och svaga sidor i kommunernas stöd till brottsoffer. En tydlig förbättring har skett i hanteringen av stödet till brottsoffer. De 30 indikatorerna för 2015 angående brottsofferstödet markeras i deras metod med grönt om stödet fungerar, gult om stödet är på gång och rött om stödet saknas. Respektive kommun har i instrumentet indikerat vad som behöver åtgärdas vad det gäller: systematisk uppföljning av insatser till våldsutsatta; kartläggning av omfattningen av personvåld; verksamhetsstatistik; handläggarnas utbildning och kompetens; skolgång för barn i skyddat boende; rutin vid indikation på våld; information på kommunens webbplats om stödmöjligheter för brottsutsatta. Kommunerna får följande ranking om man med grönt får 2 poäng, gult 1 poäng och rött 0 poäng:

	Gröna	Gula	Röda	Poäng
Tyresö	24	1	5	49
Nacka	13	1	16	27
Värmdö	10	2	18	22

Tyresö ligger bäst till i brottsofferstödet och enligt BRÅ:s statistik är det också Tyresö som ligger bäst till av de tre kommunerna med lägst antal brott per hundra tusen invånare 2014 och som sedan 2012 haft en stadig trend i rätt riktning mot mindre brottslighet.

⁷¹ Ibid.

⁷² <http://www.socialstyrelsen.se/oppna-jamforelser/brottsoffer>

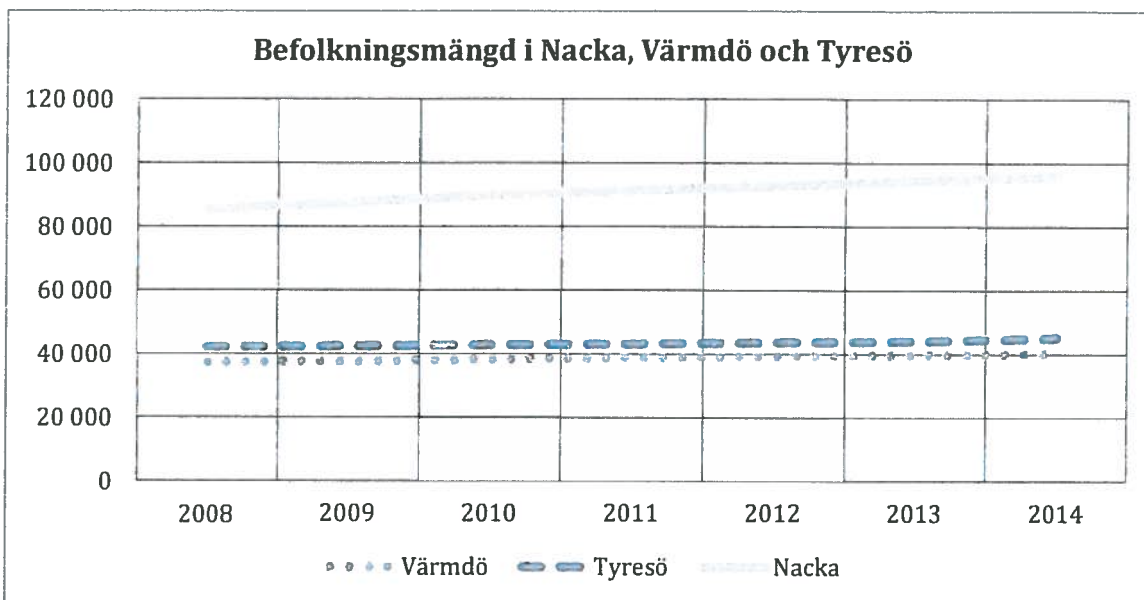
Bilaga - Viktigaste lärdomar av denna studie

- BOJ-NVTs brist på rimlig öppenhet har avsevärt förhindrat översynens genomförande.
- BOJ-NVT är en mycket svag folkrörelse. Antal medlemmar sägs vara omkring 130, inga medlemslistor har dock funnits tillgängliga för bekräftelse. Förutom styrelsens och stödpersonernas deltagande, framstår övriga medlemmars deltagande som nästintill obefintligt i föreningen.
- BOJ-NVT genomför ingen analys av trenderna i den externa kontexten, ej heller av den egen inre verksamheten. Detta försvagar organisationens lärande och föreningen missar därmed möjligheter att planera verksamheten bättre och öka effektiviteten i stödet till brottsoffer.
- Tydliga och funktionella regler och villkor för kommunernas bidrag till föreningarna tycks saknas, alternativt, de som finns används inte. Detta efterlyses i ett stort antal utredningar om statliga och kommunala bidrag till föreningar.
- Tingsrätten och polisen uttrycker stor belåtenhet med BOJ-NVTs avlastning av deras stöd till brottsoffer och vittnen.
- Kommunerna har länge saknat och saknar god insyn i BOJ-NVTs verksamhet i jämförelse med andra föreningar man samarbetar med.
- Stödet till brottsoffer och vittnen är en verksamhet som har många aktörer⁷³. Ett genuint samarbete där synergieffekterna är betydande saknas.

⁷³ Intervju med Ulf Hjerpe, BROM, 150929.

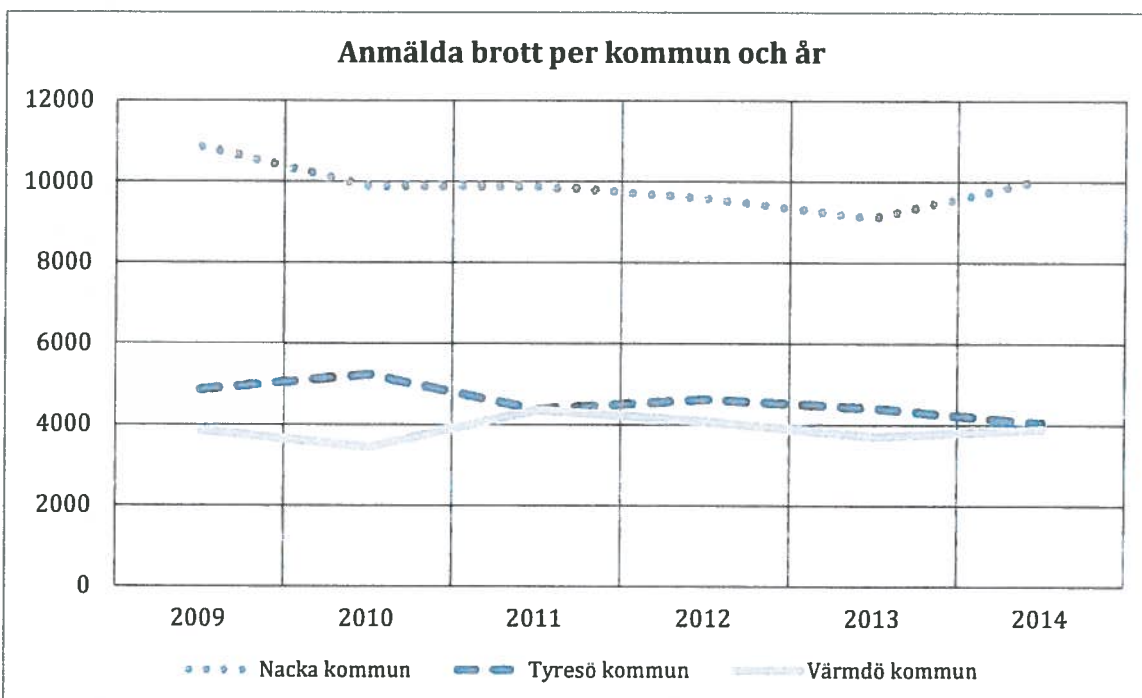
Bilaga – Trender i NVT-kommunerna

Nedan följer några diagram som beskriver olika trender i Nacka, Värmdö och Tyresö.

Källa: SCB

Nedan syns hur skillnaderna i befolkningsmängd mellan kommunerna vilket förklarar olikheterna i antalet anmälda brott per år.

Källa: BRÅ⁷⁴

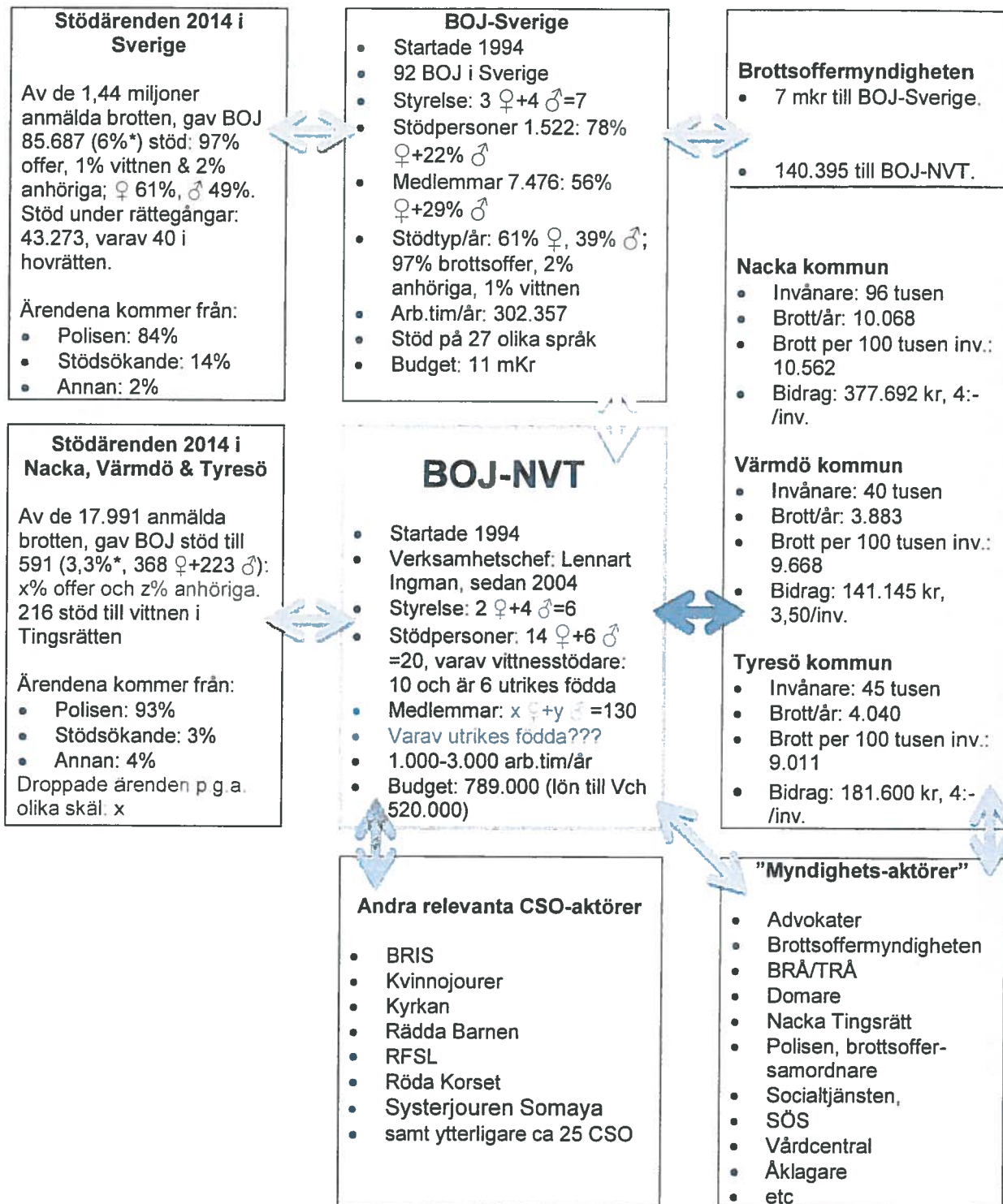
Den årliga befolkningsökningen i kommunerna är någorlunda konstant. Den har dock ökat de senaste 6 åren med 7-8% i Värmdö och Tyresö, medan ökningen i Nacka Kommun uppgår till ca 12% under samma period.

⁷⁴ Det råder viss oklarhet om statistiken omfattar alla brott, eller bara brott mot brottsbalken.

Bilaga - BOJ-NVT och dess närmaste omvärld

Bilden nedan tar bara upp de mest närliggande aktörerna i BOJ-NVTs omgivning, samt "temperaturen" på BOJ-NVTs relationer med omvärlden. Data nedan kunde varit mer exakta om BOJ-NVT inte vägrat samverka med översynen.

Röda tecken nedan = data saknas.

*Procentsatsen stödda ärenden kan räknas på flera olika sätt, här är det räknat på de totalt anmälda brotten.

Generellt varierar relationen mellan CSO inom alla sektorer (idrott, internationellt bistånd, kyrkor, etc) av det civila samhället. Ibland går de samman, ibland isär. BOJ-NVTs relationer med andra relevanta CSO är påfallande svagt, möjligen avvisande, medan deras relation till myndigheter är mer påtagliga, dels i beroendeform, dels i serviceform.

I olika utredningar⁷⁵ och studier⁷⁶ har CSOs betydelse för demokratin granskats och utretts. Erfarenheterna av CSOs verksamheter vilar på erfarenheter av flera hundra års historia, där skråväsendet, sällskapsgillen och religiösa samfund tillhör de tidigaste lärdomarna. Medborgarna deltar nu i många olika typer av organisationer: sport, körer, religiösa, för vägar och jakt, fackliga, partier, solidaritets- och aktionsgrupper för miljö, fred och mänskliga rättigheter, välgörenhet, etc. Sammantaget har alla dessa ideella org. betydelse för samhället på olika vis:

- löser människors gemensamma frågor och odlar intressen
- ger meningsfull fritid
- medlemmarna lär sig demokratiska arbetsformer
- god grund för utveckling av fria och självständiga individer
- utvecklar jämställdhet mellan kvinnor och män
- kunskaps- och kapacitetsutvecklande

CSO karaktäriseras av att:

- ha en ideologi
- ha en logiskt utvecklad idé
- bedriva opinionsarbete
- antalet medlemmar
- ha en geografisk spridning
- vara öppen för alla
- arbeta demokratiskt internt och externt
- ha en oberoende ställning till stat och kommun
- utveckla en inre gemenskap
- ha kontinuitet i tiden
- ha en folklig förankring

Transparens är en annan viktig egenskap inom föreningslivet och berör både intern och extern kommunikation. Enligt Givarguiden⁷⁷ innebär transparens öppenheten gentemot allmänheten och intressenter vad gäller information om verksamheten, stadgar samt årsredovisning. Ju mer transparent en organisation är, desto större förtroende får den hos finansörer, andra intressenter och medlemmarna. Några lokala BOJ har stor transparens, medan BOJ-NVT har minimal, samt vägrar att ge information om verksamheten, även sådant som normalt inte är sekretessbelagd.

Det traditionella medlemskapet utmanas idag av andra former för att koppla människor till organisationer, inte minst eftersom anställda och förtroendevalda inom ideella organisationer är oroad över att det inte längre är lika självklart att bli medlem. Men också för att organisationer helt enkelt inte har behov av medlemmar utan hellre vill ha kunder eller bidragsgivare.⁷⁸... Frågan är alltså om medlemskapet försvagas av att organisationer inte vill

⁷⁵ SOU 1993:71 (J-E Wickström), Organisationernas bidrag; SOU, 1992:130 (Lars Svedberg) Vinna eller försvinna; Forskarna Hadenius och Uggla (Uppsala Universitet)

⁷⁶ "Democracy Without Democratic Organisations?" Sonny Östberg, Collegium for Development Studies at Uppsala University in cooperation with Sida, May 6, 2002

⁷⁷ <http://www.givarguiden.se/organisation/?org=188#visa>

⁷⁸ "Folk i rörelse – medborgerligt engagemang 1992-2014", av Johan von Essen, Magnus Jegermalm och Lars Svedberg vid Ersta Sköndal högskola, 2015, sid. 56.

ha medlemmar eller för att människor inte vill vara medlemmar.⁷⁹ En organisation som t.ex. Missing People Sweden, bygger sin verksamhet på att medlemmar och volontärer snarare gör insatser vid särskilda tillfällen än regelbundet varje vecka.

Intrycket av BOJ-NVT är att de sedan länge saknar flera av ovan nämnda grundstenar för att klassas som en utmärkt förening.

⁷⁹ Ibid. sid 57.

Bilaga - Den rättsliga ramen för stödet till brottsoffer

Sammanfattningsvis, vissa rättigheter har ett så starkt skydd att de inte under några omständigheter får lov att inskränkas och man talar då om rättigheter som är absoluta (så kallade icke-derrogabla rättigheter). Ett exempel är friheten från tortyr. Många rättigheter kan likväl vara starkt skyddade genom grundlag, de kan dock inskränkas under vissa omständigheter (derrogabla rättigheter). Ett exempel är yttrandefriheten. Den är i Sverige reglerad i två grundlagar (tryckfrihets-förordningen och yttrandefrihetsgrundlagen) och är hörnstenar i vår demokrati. Yttrandefriheten är dock inte absolut och kan inskränkas. Yttranden som utgör hets mot folkgrupp, landsförräderi, hot mot rikets säkerhet eller förtal av enskilda, är exempel på brott som kan leda till åtal och straff.

Såsom socialtjänstlagen, FNs brottsofferdeklaration, EUs brottsofferdirektiv och Europakonventionen om brottsoffrets ställning i straffrättsliga förfaranden, är formulerade, tycks det inte vara en absolut rättighet att få stöd som rättsoffer i Sverige⁸⁰. Kommunerna ska dock på bästa sätt verka för att ett väl fungerade stöd finns för brottsoffer.

Socialtjänstlagen (2001:453) beskriver socialtjänstens ansvar för stöd till brottsoffer. Det är en ramlag som ger kommunerna relativt stor frihet att anpassa verksamheten efter de lokala förutsättningarna⁸¹. Kommunen har det yttersta ansvaret för att enskilda får det stöd och den hjälp som de behöver (2 kap. 1 § SoL), såsom omsorg, vård och service, upplysningar, råd, ekonomisk hjälp och annat bistånd (3 kap. 1 § SoL). Till socialnämndens uppgifter hör att verka för att den som har utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp, vilket framgår av 5 kap. 11 § SoL. I Socialstyrelsens årliga granskningar⁸² av kommunernas brottsofferhantering, bedöms ett 30-tal kriterier för lagens efterlevnad. Där framgår tydligt att kommunerna arbetar med brottsofferfrågor på olika sätt och med olika ambitioner. Socialtjänstens skyldighet att hjälpa brottsoffer omfattar våldsutsatta kvinnor och män, både i hetero- och homosexuella relationer, samt barn. Lagen säger:

Till socialnämndens uppgifter hör att verka för att den som utsatts för brott och dennes närstående får stöd och hjälp.

Socialnämnden ska särskilt beakta att kvinnor som är eller har varit utsatta för våld eller andra övergrepp av närstående kan vara i behov av stöd och hjälp för att förändra sin situation.

Socialnämnden ansvarar för att ett barn, som utsatts för brott, och dennes närstående får det stöd och den hjälp som de behöver.

Socialnämnden ska också särskilt beakta att ett barn som bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående är offer för brott och ansvara för att barnet får det stöd och den hjälp som barnet behöver.

Sverige har också skyldigheter när det gäller internationella lagar och deklARATIONER som vi undertecknat, ratificerat och ställt oss bakom. Några av de viktigaste som gäller brottsoffer är följande:

FN-deklarationen om grundläggande rättsprinciper för offer för brott och maktmissbruk ("FNs brottsofferdeklaration") antogs 1985 och fastslår att brottsofferproblematiken är en fråga om mänskliga rättigheter. Deklarationen är inte bindande för världens stater, den speglar dock en allmän hållning gentemot brottsoffer i världssamfundet. Den har inte fått någon större uppmärksamhet i Sverige. Deklarationen i sig själv ger inte brottsoffer några rättigheter. För att det ska ske måste den inlemmas i nationell lagstiftning genom inkorporering eller

⁸⁰ Se bilagan: Den rättsliga ramen för stödet till brottsoffer

⁸¹ Uppsala universitet, Kunskapsbanken.

⁸² <http://www.socialstyrelsen.se/oppnajokforelser/brottsoffer>

genom att särskild lag skapas för att genomföra målsättningarna i deklARATIONEN.⁸³ Deklarationen lyfter upp vad brottsoffer ska kunna begära, bl.a. följande:

- Ersättning från gärningsmannen.
- Ersättning från staten.
- Rätt till nödvändig materiell, medicinsk, psykisk och social hjälp av frivilliga eller offentliga organ.
- Tillgång till den egna processen och rättvis behandling.
- Att behandlas med medkännande och respekt.

EU's direktiv och bestämmelser har en särställning enligt principen om direkt effekt. Dvs. de kan åberopas direkt i en medlemsnations domstol utan att ha "införlivats i nationell rätt".

Europakonventionen för mänskliga rättigheter är inkorporerad i svensk rätt och konventionstexten är svensk lag. När det gäller brottsoffers ställning i straffrättsliga förfaranden utgör konventionen bara ett s.k. rambeslut⁸⁴. Den innehåller tämligen "mjuka" formuleringar som att: medlemsstaterna ska värna om att...; uppmuntra till att...; bör få lämplig...; det är viktigt att...etc. Skarpa absoluta och tvingande formuleringarna är färre. En av de inledande paragraferna säger dessutom: "Bestämmelserna i detta rambeslut medför emellertid inte någon skyldighet för medlemsstaterna att se till att brottsoffer ges en behandling motsvarande den som ges parter i det rättsliga förfarandet."

EUs brottsofferdirektiv⁸⁵ (2012/29/EU) antogs i oktober 2012. Direktivet ställer upp miniminormer och ska gälla fr.o.m. 151116 i medlemsländerna. Syfte och målsättning:

- Att säkerställa att brottsoffer får lämplig information, lämpligt stöd och skydd och kan medverka i straffrättsliga förfaranden.
- Brottsoffer ska enligt direktivet erkännas och behandlas på ett respektfullt, hänsynsfullt, individuellt, professionellt och ickediskriminerande sätt vid alla kontakter med verksamheter för stöd till brottsoffer och verksamheter för reparativ rättvisa eller behöriga myndigheter som är verksamma inom ramen för straffrättsliga förfaranden. De rättigheter som fastställs i direktivet ska gälla brottsoffer på ett icke-diskriminerande sätt, inbegripet när det gäller deras uppehållsstatus.
- Säkerställa att utsatta barns bästa kommer i främsta rummet och att det görs en individuell bedömning.

Medlemsstaterna ska säkerställa att:

- kommunikationen med brottsoffer sker på ett enkelt och begripligt språk
- brottsoffer efter behov får kostnadsfri och konfidentiell hjälp från stödverksamheter för brottsoffer som tillvaratar brottsoffrets intressen, såväl före som under och en lämplig tid efter straffrättsliga förfaranden. Familjemedlemmar ska ha tillgång till stödverksamheter för brottsoffer efter behov och i enlighet med omfattningen av den skada de har lidit till följd av det brott som har begåtts mot brottsoffret.
- vidta åtgärder för att inrätta kostnadsfria och konfidentiella specialiserade (för t.ex. döva, blinda etc) stödverksamheter.

Andra lagar och förordningar

Bl.a. följande berör också stödet till brottsoffer:

- Regeringsformen
- Polislagen
- Polisförordningen

⁸³ Brottsoffermyndigheten: <http://www.brottsoffermyndigheten.se/default.aspx?id=1624> På denna hemsida finns gott om länkar till andra dokument rörande brottsoffers rättigheter.

⁸⁴ RÅDETS RAMBESLUT av den 15 mars 2001 om brottsoffrets ställning i straffrättsliga förfaranden (2001/220/RIF).

⁸⁵ Genomförande av brottsofferdirektivet, Ds 2014:14

- Förundersökningskungörelsen
- Budgetpropositionen
- Regleringsbrev
- Rikspolischefens styrdokument

Brottsoffermyndigheten har på sin hemsida en bra genomgång av Internationell brottsofferrätt.⁸⁶ *"De dokument som är specifikt inriktade på brottsoffer handlar mycket om att skydda brottsoffers processrättsliga rättigheter i brottmål. Själva grunden i de flesta av de här dokumenten är offrens rätt till ett respektfullt och värdigt bemötande. Innehållet i de internationella normerna kan sammanfattas i följande punkter:*

- *respekt och erkännande,*
- *rätt för brottsoffret att få information om hur dess ärende fortskrider,*
- *rätt för brottsoffret att ge information till dem som fattar beslut om gärningsmannen,*
- *juridiskt stöd och rådgivning,*
- *skydd, (för hot och våld och för privatlivet)*
- *ersättning från gärningsmannen,*
- *ersättning från staten.*

Man talar ibland om att meningen med dokumenten är "victim empowerment", d.v.s. olika sätt att ge brottsoffer kraft att gå vidare efter ett brott. En annan viktig princip som betonas i många brottsoffernormer är att rättvisa ska tillförsäkras brottsoffer samtidigt som respekten för den anklagades rättigheter garanteras."

⁸⁶ <http://www.brottsoffermyndigheten.se/om-oss/internationellt/internationell-brottsofferratt>

Bilaga – Kommunernas kontaktlistor för brottsofferhjälp

På kommunernas hemsidor⁸⁷ finns råd om vilken myndighet eller CSO som rekommenderas för att få hjälp.

Nacka	Tyresö	Värmdö
<i>Omsorg & Stöd/Om någon far illa/Hot och våld i nära relation</i>	<i>Omsorg & socialt stöd/Om någon far illa/Våld i nära relationer/Stöd för unga</i>	<i>Omsorg och hjälp/Akut hjälp och socialjour</i>
Kvinnofridslinjen	Tyresö Kvinno- och tjejjour	112
Kvinnojouren Nacka-Värmdö	Manscentrum Södertörn	Sjukvårdsrådgivningen 1177
Akutmottagning för våldtagna kvinnor	Ungdomsmottagning, Tyresö	113 13 Informations- nummer vid allvarliga olyckor och kriser
Operation kvinnofrid	BRIS	Socialjour
Alla kvinnors hus	Kvinnofridslinjen	Värmdö Polarna
Män för jämställdhet	Systerjouren Somaya	Kvinnofridslinjen
Manscentrum	Våldtäktmottagningen Södersjukhuset, AVK	UMO-din ungdomsmottagning på nätet
112	RFSL	Kvinnofridslinjen
114 14	Brottsofferjouren-Riks	Polisen 114 14
Sjukvårdsrådgivningen 1177	Våld mot nära	Vårdguiden 1177
Socialtjänsten, Nacka	Rädda Barnen	Barnens hjälptelefon, BRIS
Socialjouren Nacka Tyresö	BUP	BRIS vuxentelefon om barn
Stockholms läns psykiatriska akutmottagning	Maria ungdom	Jourhavande kompis
Barnens hjälptelefon, BRIS	112	Akut psykiatrisk hjälp för barn och unga
BRIS vuxentelefon om barn	Vårdcentralen Bollmora	Akut psykiatrisk hjälp för vuxna
Kvinnofridslinjen	Vårdcentralen Trollbäcken	Brottsofferjouren-Riks
Brottsofferjouren-NVT	Vårdcentralen Tyresöhälsan	Nationella hjälplinjen
Nationella hjälplinjen	Störningsjouren	Stödcentrum för unga brottsutsatta
Polarna Nacka	Bris	
Jourhavande kompis		
UMO-din ungdomsmottagning på nätet		

Blå rutor = huvudsidan för hjälp. Rosa rutor med kursiv text = undersidor.

- **Nackas** hemsida för hjälp hittas under flikarna *Omsorg & Stöd/Om någon far illa/Hot och våld i nära relation*. Om man i sökrutan skriver "akut" och sedan gick till rubriken *Start* kommer man till en lista för att snabbt hitta en lämplig instans (myndighet eller SCO) för den drabbade och har korta förklaringar av instanserna.
- **Tyresös** hemsida för hjälp är mer splittrad på olika flikar. Under fliken *Omsorg & socialt stöd* finns sex instanser, utan förklarande text. Då man klickar sig vidare på *Om någon far illa* och dess underflikar hittas många andra. Länken till *Rädda Barnen* leder inte direkt till något stöd, utan till deras allmänna startside. Under fliken *Våld mot nära och Unga brottsutsatta* finns en uppsjö av instanser. Och under fliken *Akut hjälp* hittas ytterligare instanser.

⁸⁷ Bl.a. på hemsidorna:

- <http://www.varmdo.se/omsorgochhjalp/akuthjalpsocialjour.4.2fd3f9113e650a5ee415f2.html>
- http://www.nacka.se/web/omsorg_stod/anmala_att_nagon_far_ill/Sidor/Hotochvaldinararelation.aspx
- http://www.tyreso.se/Omsorg_socialt-stod/Jourhjalp/
- <http://www.varmdo.se/omsorgochhjalp/akuthjalpsocialjour.4.2fd3f9113e650a5ee415f2.html>

- **Värmdös** hemsida för hjälp hittas under fliken *Omsorg och hjälp/Akut hjälp och socialjour*. Det ska till många klick innan man hittar t.ex. BOJ: *Start / Omsorg och hjälp / Familj, barn och ungdom / Stöd till barn och ungdom / Barn och ungas psykiska hälsa / Akut*.

Kommentarer om de rekommenderade instanserna i listan ovan:

- Tydlighet saknas om vilka på listan som är en myndighet eller en CSO.
- Tydlighet saknas om vilka som finns i närområdet (några finns i andra städer, bl.a.: Luleå och Norrköping).
- Endast Nackas hemsida hänvisar till BOJ-NVT. Tyresö och Värmdö hänvisar till BOJ-Sverige.

Ytterligare information om det stora antalet verksamheter som ger stöd till bl.a. brottsoffer, se:

- <http://www.brottsoffermyndigheten.se/2791>
- http://www.nacka.se/WEB/FAMILJ/STOD_BARN_UNGDOMAR/AKUT/Sidor/default.aspx
- <http://www.nvp.se/Guiden/Socialt/>
- http://www.tyreso.se/Omsorg_socialt-stod/Jourhjalp/
- <http://www.vagaarnmal.se/stod-och-hjalp/>
- http://www.varmdo.se/omsorgochhjalp/familjbarnochungdom/stodtillbarnochungdom/barnochunga_spsykiskahalsa/menystart/akut_4_239af7831430048d853253.html

Bilaga - Kontaktpersoner

BROTTSOFFERJOUREN

- **BOJ-NVT**
 - Arne Larsson, Ordförande sedan starten 1994
 - Asta Nygren, vittnesstödsamordnare
 - Bertil Flodin, vittnesstöd
 - Lennart Ingman, verksamhetschef, tillika adj. sekreterare i styrelsen
 - Linda Wikman, styrelsemedlem
- **BOJ – Riksförbundet**
 - Eva Larsson, generalsekreterare
 - Fredrik Mellqvist, Verksamhetsutvecklare/Vittnesstödsansvarig

BROTTSFÖREBYGGANDE RÅDET

- Karin Svanberg, Enhetschef, Enheten för utveckling av brottsförebyggande arbete (UBA)
- Solveig Hollari

BROTTSOFFERMYNDIGHETEN

- Ulf Hjerpe, Chef för Brottsofferfonden och Kunskapscentrum

KOMMUNER

- **Nacka kommun**
 - Anna-Lena Möllstam, t.f. enhetschef, Sociala kvalitetsenheten
 - Eva-Britt Lönnback Yilma
 - Jan Landström, Samordnare för Brå & säkerhetsfrågor
 - Susanne Eriksson, Planerare/utvecklare, Sociala kvalitetsenheten
- **Tyresö kommun**
 - Anita Stenfors, f.d. kommunanställd, i Tyresö, Våld i Nära Relationer
 - Eva Nilsson, Kommunjurist
 - Helena Rooth
 - Linda Wikman, sitter i BOJ-NVTs styrelse, Brå, föräldraledig, handlägger inte BOJ-NVT i tjänsten.
 - Monika André, handlägger föreningsbidrag
 - Ulrika Westberg Josephson
- **Värmdö kommun**
 - Fredrik Perman, Kultur- och fritidsenheten
 - Hillevi Laine, Socialkontoret/Staben, Utvecklingsledare
 - Lisa Coudeck, strateg förebyggande frågor, Trå (Brå)
 - Said Mousavi, Kvalitetschef, Utvecklingsavdelningen, Omsorgs- och välfärdssektor

Kvinnojouren i Nacka-Värmdö,

- Camilla Strahl Jimenez, Beteendevetare
- Kerstin Eklöf, Ordförande
- Nina Persson

Nacka Tingsrätt

- Elisabet Wass Löfstedt, Rådman, samordnare för vittnesstödsverksamheten.

Länsstyrelsen, Operation Kvinnofrid

- Ulrika Sandberg, Utvecklingsledare, Enheten för social utveckling

Mansjouren

- Fredrik, info@mansjouren.se,

POLISEN - NACKA

- **Kjell Carlsson**, brottsoffersamordnare för Nacka, Värmdö och Tyresö
- **Ravi Ray**, kommissarie, Polisområde Nacka
- **Patrik Lillkvist**

Övriga

- **Erik Häggqvist**, Director of Operations, Institute for Legal Support and Technical Assistance (ILSTA),
- **Jocke Nyberg**, Rio Bamba, Evaluations for Development, konsult, mänskliga rättigheter

Bilaga – Källor

Brottsofferjouren Sverige och andra lokala BOJ

- Föreningshandbok för brottsofferjourer (2006)
- Handbok för samordnare (2012)
- Handbok för stödpersoner och vittnesstöd (2007, reviderad upplaga 2012)
- Kommunbidragsundersökning 2013, <http://old.boj.se/?c=7&pg=67>
- Mall för intervju av personer som anmält intresse för att bli stödperson/vittnesstöd
- Policy för stödpersoner och vittnesstöd inom Brottsofferjourens verksamhet, 2013
- Stadgar, med minimikrav för förening i BOJ, maj 2015-08-31
- Verksamhetsberättelser: 2014 och 2013
- Vi bryr oss om brottsoffer
- Värdegrund för Brottsofferjouren, 2013

Brottsofferjouren - NVT

- Brottsofferjourens statistik 2009 - 2014
- Jubileumsskriften 1994-2014
- Årsmöteshandlingar och ansökningshandlingar till kommunerna 2007-2014

Brottsförebyggande rådet (Brå)

- Anmälda brott, slutlig statistik för 2014
- Att förebygga brott och problembeteenden i skolan - Presentation och analys av tre lokala projekt, 2012
- Brottförändring och årlig nationell trygghetsundersökning, 2014:
- Brottsoffer, Perspektiv på det förebyggande arbetet, Idéskrift nr 15, om lokalt brottförebyggande arbete från Brottförebyggande rådet
- Ett steg på väg - Kartläggning av de lokala brottförebyggande råden, BRÅ, 2005
- Handlagda brott, Slutlig statistik för 2014
- Statistik om brottsligheten per kommun
- Medling i går, i dag och i morgon, 2008
- NTU, Nationella trygghetsundersökningen 2014 - Om utsatthet, otrygghet och förtroende
- Olika stödinstitutioner för brottsoffer: <http://www.brottsoffermyndigheten.se/2791>
- Slutrapport avseende utvärdering av aktiviteten Utvecklad samverkan polis - kommun för att förebygga utanförskap av unga, dnr B3.3-0343/2012
- Anmälda brott per 100 000 av medelfolkmängden, åren 1950–2014
- Vittnesstöd i domstol

Brottsoffermyndigheten

- Brottsofferfonden, <http://www.brottsoffermyndigheten.se/projektmedel-och-forskning/om-brottsofferfonden>
- Internationell brottsofferrätt: <http://www.brottsoffermyndigheten.se/om-oss/internationellt/internationell-brottsofferratt>
- Lista på instanser för brottsofferhjälp: <http://www.brottsoffermyndigheten.se/2791>
- Nationella riktlinjer för aktiva vittnesstöd, odaterade
- Till dig som utsatts för brott, 2015
- Vittnesstöd, slutredovisning av regeringsuppdrag, 2004
- Vittnesstöd, Utvärdering med förslag för, den fortsatta verksamheten, 2006
- Årsredovisning 2000 och 2014
- BOJ-NVTs ansökningar och rapporter till BROM om bidrag 2009-15

Ersta Sköndal högskola

- "Folk i rörelse – medborgerligt engagemang 1992-2014", av Johan von Essen, Magnus Jegermalm och Lars Svedberg vid Ersta Sköndal högskola, 2015.

FN:s deklARATION – Brottsofferdeklarationen

- http://www.jus.umu.se/digitalAssets/13/13405_forskningsrapport_mars_2006.pdf

Föreningsregler:

- <http://forening.se/?s=demokrati&submit=S%C3%B6k>

Kommunerna (NVT)

Allmänt

- Handbok: Utsatt för brott, andra upplagan, Anne-LieVainik, Stödcentrum, 2009,
- Kommunallagen (1991:900) <https://lagen.nu/1991:900>
- Plan för samverkan och ansvarsfördelning mellan myndigheter och frivilliga organisationer, 2013 för 2014.

Nacka

- Avstämningsrapport Nackas arbete med projektet Västra Götalandsmodellen - Sociala risker, 2012.
- Bidrag till föreningar inom det sociala området, 110804:
- Bidragsregler
- Nacka kommuns årsredovisning 2014
- PLAN för samverkan och ansvarsfördelning mellan myndigheter och frivilliga organisationer, 140128
- Projektplan Risk- och sårbarhetsanalys samt krisplan (SÄN), 2013-06-20, Carina Smith, Version 0.5
- Redovisning av undersökning av föreningars synpunkter på kommunens stöd, Föreningsenkäten, 2015
- Vill ni också bli en Utmärkt förening i Nacka? 2011

Värmdö

- Arbetsordning för Trygghetsrådet i Värmdö kommun, 150527
- Minnesanteckningar från möte i Brottsförebygganderådet: 140122
- Minnesanteckningar från Värmdös brottsförebyggande råd 140924
- Policy för föreningsstöd i Värmdö kommun
- Rapport Utveckling av det brottsförebyggande arbetet i Värmdö kommun, 2004
- Utvärdering av Brås handlingsplan, 2014, Värmdö
- Värmdö, Policy för föreningsstöd, 110923

Tyresö

- Beslut enligt delegation – fördelning av ekonomiskt stöd till idéburna organisationer 2015.
- Policy för samarbete med idéburna organisationer inom det sociala området, 120510, Socialförvaltningen.
- Regler för föreningsstöd, För lokala organisationer, studieförbund, avdelningar, klubbar etc. Tyresö, 2010

Massmedia – Sociala media

- Dala-Demokraten, 130320, Krismöte räddar vittnesstödet?
- Dalademokraten, 130320, Krismöte räddar vittnesstödet?
- DN, 150708, "Hela samhället måste arbeta mot organiserad brottslighet"
- DN, 150720, "Rätten till medling vid brott ignoreras av myndigheterna"

- DN, 150830, Kriminalpolitiska utspel saknar stöd i forskningen
- Metro, 120824, Brottsofferjouren i Göteborg utsluts
- NVP, 150824, Hög chef avgår i protest, Nacka-Värmdö-Posten
- NVP, 130430, Stöd till brottsutsatta hotat
- Polisen, 130312, Brottsofferjouren i Falun lägger ner
- Social Forum, 131002, Brottsofferjouren i Göteborg uppe för debatt
- UNT, 110918, Brottsofferjour kan läggas ned

Nacka Tingsrätt

- Enkätvar från TR till BROM om vittnesstödsverksamheten 2013
- Lokala riktlinjer för vittnesstödsverksamheten vid Nacka Tingsrätt, 2015-10-06
- Rapport om vittnesstödsverksamheten, 2013
- Rättshjälp, <http://www.nackatingsratt.domstol.se/Radgivning-och-rattshjalp/Rattshjalp/>
- Utdrag ur enkät till vittnen om deras erfarenheter av Nacka Tingsrätt

Polisen

- <https://polisen.se/Utsatt-for-brott/anhorig/>
- Uppföljande inspektion av polismyndigheternas handläggning av brottsofferfrågor, RPS, 2012

Rättsväsendet

- Brottsmålsprocess:
<http://malmohusadvokatbyra.se/R%C3%A4ttsomr%C3%A5den/Humanjuridik/Brottm%C3%A5lsprocessen.html>
- Brottsrummet: <http://www.brottsrummet.se/sv/startside>
- <http://www.domstol.se/>

SCB – Befolkningsmängd per kommun

- http://www.statistikdatabasen.scb.se/pxweb/sv/ssd/START_BE_BE0101_BE0101A/FolkmanqdNov/table/tableViewLayout1/?rxid=2ad51512-96e3-448b-9d1d-137912370c01

Socialstyrelsen

- Öppna jämförelser - Stöd till brottsoffer 2015
<http://www.socialstyrelsen.se/oppnajokforelser/brottsoffer>

Stöd till brottsutsatta hotat

- <http://www.nvp.se/Arkiv/Artiklar/2013/04/Stod-till-brottsutsatta-hotat/>

Svenska lagar

- Lag (2002:445) om medling med anledning av brott (med fokus på unga under 21 år) som kommuner ska kunna erbjuda offer och förövare.
- Medling i går i dag och i morgon. BRÅ, 2008
- PUL, Personuppgiftslagen (1998:204)
- Rättshjälpslagen, Rättshjälpslag (1996:1619)

Tryggare Sverige

- <https://www.facebook.com/TryggareSverige?fref=ts>

Överenskommelsen mellan regeringen, Sveriges kommuner och landsting, samt idéburna organisationer, IOP

- <http://overenskommelsen.se/om-overenskommelsen/samverkan-om/brottsoffer/>

Övriga studier och rapporter

- Brottsrummet, <http://www.brottsrummet.se/>
- Democracy Without Democratic Organisations?, Sonny Östberg, Collegium for Development Studies at Uppsala University in cooperation with Sida, May 6, 2002
- 2004:17. Bidrag till ideella organisationer - Kartläggning, analys och rekommendationer.
<http://www.statskontoret.se/globalassets/publikationer/2004/200417.pdf>
- Bidrag till ideella organisationer (2004:17), Statskontoret.
- Brottsoffers behov och jourernas möjligheter, Lotta Jägervi & Kerstin Svensson 2013, Lund University.
- C-uppsats, Låt hjärtat vara med! Bakomliggande motiv till att engagera sig i Brottsofferjouren, Sofia Westlund, VT 2014,
- Ett fall för brottsofferjouren, Aktiva i brottsofferjouren resonerar om brottsoffers behov utifrån fallbeskrivningar, 2010, Lotta Jägervi & Kerstin Svensson, Lunds Universitet.
- EU: Rådets Rambeslut av den 15 mars 2001 om brottsoffrets ställning i straffrättsliga förfaranden (2001/220/RIF)
- Europakonventionen, 2001
- Fakta och statistik om civilt samhälle och ideell sektor i Sverige, KPMG, 2011.
- För familjefrid – mot våld i nära relationer Handlingsplan för Bromma stadsdelsförvaltning, 2010
- Genomförande av Eus brottsofferdirektiv, Ds 2014:14.
- Rörelser i tiden, SOU 2007:66
- Studie av brottsofferstöd i Göteborg, Ninni Carlsson, Ulla-Britt Wennerström, Ulf Borelius, Stig Grundvall, Ingrid Sahlin, Göteborgs Universitet, 2010.
- Stöd och stipendium till ideella föreningar och studieförbund. (Antagna av kultur- och fritidsnämnden 2014-11-20), Mölndal stad.
- Uppsala Universitet, Kunskapsbanken, ang. stöd till brottsoffer

Bilaga - Frågor till kommunhandläggarna 150914 och svar

I uppdragsbeskrivningen finns tio frågor för översynen. Frågorna nedan handlar om två av uppdragets frågor:

- Vad får respektive kommun för pengarna?
- Kommunernas samverkan i samarbetet med BOJ-NVT. samt den nya frågan om:
- Konsekvenser om BOJ-NVT läggs ned verksamheten.

Pga. personalbyten har flera svar uteblivit.

Frågor till kommunerna	Nackas svar	Tyresös svar	Värmdös svar
1. När på året ska ansökan senast vara kommunen tillhanda?	1:a november	Vi har inga direkta regler, men BOJ brukar skicka ansökan under hösten och vi tar beslutet i december eller början på året därefter. Ju senare vi får ansökan, ju längre tid tar det för BOJ att få sina pengar.	15 oktober
2. Vilka blanketter ska BOJ-NVT, resp. andra organisationer använda för ansökan och rapportering, bilägg gärna?	Blanketter finns.	Vi har inga särskilda blanketter. BOJ skriver ett brev där de framställer sin begäran, plus skickar med årsredovisning och verksamhetsberättelse.	Det finns en ansökningsblankett på hemsidan. Mer information finns i foldern Policy för föreningsstöd som också finns på hemsidan.
3. Vilken handläggare och enhet tar hand om ansökan? - Ansökningsförfarandet ser olika ut i landets 290 kommuner, beroende på hur kommunen har valt att organisera arbetet, Instans, Antal kommuner, Procent: Social/omsorg/familj, 148, 53% Kommunstyrelsen, 60, 22% Ej ansökt om kommunbidrag, 41, 15% Fritid/idrott/kultur/övrigt, 19, 7% Samverkansorg. för flera kommuner, 9, 3% - Det sammanlagda bidraget från svenska	Susanne Ericsson, Sociala kvalitetsenheten. Eventuellt ytterligare en handläggare. Delegation finns för bidrag under 50 000kr och tas av enhetschef. I övrigt nämndbeslut av Socialnämnd eller äldrenämnd.	Eva Nilsson, Kommunkansliet, under Kommunstyrelsen.	

kommuner 2013, till de lokala BOJ var 16,5 mkr. I 37 kommuner fanns det fleråriga samverkansavtal.			
Frågor till kommunerna	Nackas svar	Tyresös svar	Värmdös svar
4. På vilken nivå tas beslutet om ansökan?	Socialnämnden och Äldrenämnd för bidrag över 50 000 kr. Delegationsbeslut av enhetschefer på bidrag under 50 000 kr. Nämnd informeras enbart vid delegationsbeslut.	Kommunstyrelsen beslutar: BOJ arbete har en stark koppling till kommunens brottsförebyggande arbete, vilket ligger under kommunstyrelsen.	Socialnämnden
5. Varför gäller inte villkoren för bidragen för BOJ-NVT som nämns på Nackas och Tyresös hemsida? Jämför gärna med andra föreningar, som t.ex. Kvinnojouren.	Hemsidan: "Nacka kommun äger rätt att ta del av föreningens handlingar i form av medlems- och deltagarförteckningar, kontrakt, protokoll, bokföring samt övriga handlingar som anses behövas för kontroll att inlämnade uppgifter stämmer."	- Hemsidan: "Förening som erhåller kommunala bidrag är skyldig medge kommunen (kultur- och fritidsnämnden) och dess revisorer rätt att ta del av föreningens räkenskaper, protokoll och övriga handlingar." - Det har aldrig tagits fram några sådana generella regler i Kommunstyrelsen för föreningsbidrag, troligen för att Kommunstyrelsen bara har BOJ-bidraget. Däremot kan det årliga bidragsbeslutet villkoras med olika förutsättningar, ofta att verksamhetsberättelse och årsredovisning lämnas in. I år har vi med som villkor att Kommundirektören genomför en fördjupad uppföljning av verksamheten innan 2016 års verksamhetsbidrag kan beviljas.	
6. På vilken grund beviljas bidraget till BOJ-NVT och efter vilka riktlinjer granskas ansökan (bilägg gärna)? Jämför gärna med andra föreningar, som t.ex. Kvinnojouren.	Samtliga föreningar handläggs efter samma riktlinjer avseende verksamhetsbidraget. Se bifogade filer. Med några föreningar har vi även tecknat speciella samverkansavtal som reglerar samverkan kring en specifik	Bidraget har beviljats med stöd av den knapphändiga information som står i verksamhetsberättelse och årsredovisning. Någon mer fördjupad prövning har aldrig genomförts. Eftersom det är ett behjärtansvärt ändamål har	Bidraget beviljas med stöd av information i verksamhetsberättelse och årsredovisning. Värmdö kommun är positiv till ideell verksamhet som riktar sig mot brottsoffer. BOJ har bedömts utgöra ett viktigt komplement till

	verksamhet. Ex Länkarna och tidigare Kvinnojouren. Kvinnojourens verksamhet kommer att upphandlas.	socialkontorets insatser.
Frågor till kommunerna	Nackas svar Verksamhetsbidragen går på varje enhetsbudget. Det finns ingen gemensam budget för samtliga. Enheterna är följande: Enheten för personer med funktionsnedsättning- Denna enhet har minst verksamhetsbidrag till föreningar. Enbart Bowlingklubben Lindarna får bidrag här- En anledning är att det inom kultur och fritid finns ett särskilt bidrag till dessa föreningar Äldreheten: Här finns mestadels pensionärsföreningarna med mindre bidragssummor. IFO Individ och Familjeomsorgen- Här återfinns de flest bidragen. Se bifogad exellista-sammansättning av årlig av alla ansökningar	Värmdös svar
7. På vilken budgetpost går bidraget och vilka andra organisationer får bidrag från samma post, hur stor är summan av alla dessa bidrag till föreningar?	Bidraget har en egen budgetpost hos kommunstyrelsen och är den enda organisation som får bidrag från kommunstyrelsen.	
8. När på året betalas bidraget normalt ut?	januari	Beslutet brukar fattas i december och bidraget betalas ut i december eller i januari.
9. Utbetalas bidraget som en klumpsumma eller uppdelat över året?	Klumpsumma	Som en klumpsumma.
10. Vilka är kraven för en godkänd årsrapport från BOJ-NVT? Är det samma krav som för alla andra föreningar? Verksamhetsberättelse? Ekonomisk årsredovisning? Statistikrapport över hanterade ärenden? Vad mer?	Samma krav som för alla andra. En verksamhetsberättelse och senast reviderad årsberättelse och årsredovisning.	Det är samma krav som för andra föreningar. Stadgar (vid första ansökan), verksamhetsplan, Verksamhetsberättelse.
Frågor till kommunerna	Nackas svar	Värmdös svar

<p>11. Bidragsvolymen till BOJ-NVT per år sedan 2008 (Nackas finns redan)?</p>	<p>2008: 225 000 2009: 255 000 2010: 261 000 2011: 267 000 2012: 270 000 2013: 274 848 2014: 325 055 2015: 377 692</p>	<p>2008-2010 (runt 120 000 kr/år – saknar exakt siffra) 2011: 128 900 kr 2012: 129 750 kr 2013: 175 200 kr 2014: 177 200 kr 2015: 181 600 kr</p>	<p>2008: 90 000 2009: 70 000 2010: 70 000 2011: 70 000 2012: 70 000 2013: 70 000 2014: 139 125 2015: 141 144</p>
<p>12. Skiljer sig hanteringen av BOJ-NVTs ansökan från hanteringen av andra föreningars ansökningar? På vilket sätt? Jämför gärna med andra föreningar, som t.ex. Kvinnojouren.</p>	<p>Nej. Däremot finns ett annat förhållande med kvinnojouren eftersom vi placerar boende där för vilket vi betalar pengar. Denna verksamhet ska upphandlas.</p>	<p>Kan jag inte svara på eftersom Kommunstyrelsen bara har BOJ-bidraget. Sannolikt av slentrian och det behjärtansvärda ändamålet har vi varit mindre noggranna. Någon fördjupad utvärdering har aldrig genomförts – förrän nu.</p>	<p>Nej. Däremot har kommunen ett annat förhållande med Kvinnojouren eftersom boende placeras där. (stämmer detta fortfarande?)</p>
<p>13. Varför finns inte BOJ-NVT (ej heller Kvinnojouren m.fl) i kommunernas föreningsregister som omfattar mellan 200-350 föreningar per kommun?</p>	<p>348 föreningar. Utanför den listan finns ytterligare ett 20-tal, t.ex BOJ-NVT, Kvinnojouren etc Föreningsregistret sköts av kultur och fritids enheten. Det är frivilligt att anmäla sig till detta.</p>	<p>120 föreningar. Utanför den listan finns ytterligare ett 80-tal, t.ex BOJ-NVT och Kvinnojouren): Kan jag inte svara på.</p>	<p>290 föreningar. Flera föreningar saknas på listan, bl.a. BOJ-NVT</p>
<p>14. Vilka är de viktigaste positiva och negativa erfarenheterna av kontakten med BOJ-NVT och deras verksamhet (bemötande, dialog, skrivelser, ansökningar, rapporter, möten, ledningen, etc)? Jämför gärna med andra föreningar, som t.ex. Kvinnojouren.</p>	<p>Det går inte att jämföra med kvinnojouren eftersom deras verksamhet har mycket sekretess hantering. Både bemötandet dialogen och ansöknings-hanteringen blivit mycket bättre under åren. De har tidigare varit kritiska till blankettvängtet men accepterar det nu. De har ställt upp på möten och dialoger. Kontakten med föreningarna är sporadisk.</p>	<p>Bemötandet från BOJ har inte varit positivt och ofta präglats av en rajlant ton, i vart fall de senaste åren när jag handlagt bidraget.</p>	
<p>15. Hur ofta hänvisar kommunhandläggare ett brottsoffer till BOJ-NVT? (Endast Nackas hemsida hänvisar till BOJ-NVT. Tyresö och Värmdö hänvisar till BOJ-Sverige.) Jämför gärna med andra föreningar, som t.ex. Kvinnojouren.</p>	<p>Kanske 3-4 gånger per år</p>	<p>Händer nog aldrig. Handläggare på socialförvaltningen hänvisar inte till BOJ, såvitt det är känt.</p>	

Frågor till kommunerna	Nackas svar	Tyresös svar	Värmdös svar
<p>16. Vad får respektive kommun för pengarna? I BOJ-NVTs årliga verksamhetsberättelser anger de mängden ideellt arbete de lägger ned, antal människor de ger stöd till på olika sätt, samt den procentuella fördelningen av detta arbete per kommun (Nacka 46%, Tyresö 29% och Värmdö 22%). Vad mer önskar kommunerna veta om vad de får från BOJ-NVT? Jämför gärna med vad ni får från andra föreningar, som t.ex. Kvinnojouren.</p>	<p>I stort sett samma. Vi önskar att de svarar upp till brottsofferjouren.</p>	<p>Större insyn i BOJ:s verksamhet behövs. Det måste gå att utvärdera om de gör en bra eller mindre bra insats. Det går inte att utläsa om de Tyresöbor som kommit i kontakt med BOJ är nöjda.</p>	
<p>17. Vilken miniminivå av kontakt mellan kommunerna bör finnas vad det gäller stöd till en och samma förening? Hur många/vilka föreningar skulle detta kunna gälla förutom BOJ-NVT?</p>	<p>Vi som handlägger bidragshandlingen träffas och diskuterar bidrag till de som har ett större upptagningsområde såsom BRIS, Bryggan, Ersta Diakoni varje år. Särskilt viktigt har det varit avseende BOJ-NVT och Bris som gärna vill ha bidrag baserat på invånare.</p>	<p>Det går inte att ge ett generellt svar.</p>	
<p>18. Hur tydligt är det för de kommunanställda till vilken enhet/handläggare ett brottsoffer (kvinna, man, äldre, yngre, barn, hbtq, invandrare, etc) skall hänvisas?</p>	<p>Det är otydligt för handläggarna. De som har mest kunskap är handläggarna inom våld i nära relationer.</p>	<p>Det är otydligt. Handläggare på Socialförvaltningen är mer vana vid dessa frågor, men det är inte alltid den typ av brott (t ex våld mot kvinnor) där socialförvaltningen blir inkopplad.</p>	
<p>Konsekvenser om BOJ-NVT läggs ned... Följande frågor handlar om den nya frågan som kommit upp i översynen, konsekvenserna av att BOJ-NVT eventuellt läggs ned och att kommunerna tar över arbetet med att informera (ca 1.000/år) brottsoffer, samtal och stöd till ca 600 brottsoffer, deras anhöriga och vittnen under rätttegångar (drygt 200/år, varav några pågår i flera dagar). Det är för stunden oklart hur mycket av stödarbetet som kan flyttas över till andra närliggande lokala BOJ. BOJ-Sverige har inte svarat på den frågan. Uppskattningsvis tillfaller hälften av allt detta arbete Nacka, 1/4 Tyresö, respektive Värmdö. Det är oklart huruvida en närliggande BOJ kan ta över en del av arbetet. Vad som behövs per kommun är: - Personal som tar hand om arbetsmängden. - Utbildning av personal, enligt Brottsförmyndighetens riktlinjer. - Eget rum med telefon för privata möten och samtal med brottsoffer, deras anhöriga och vittnen.</p>			

Frågor till kommunerna	Nackas svar	Tyresös svar	Värmdös svar
19. Vad kan extrakostnaderna uppskattas till per kommun och år för att ta över BOJ-NVTs arbete? ⁸⁸	(personal+utbildning+rum+ca 500 arbetstimmar): Förhoppningsvis innebär det fortfarande att volontärer tar hand om vittnesstöd. Att BOJ riks anordnar utbildning som vi eventuellt då måste köpa. Vi har en volontärsamordnare i kommunen inom den egna verksamheten som kan samordna. Uppskattningsvis en 50% tjänst om 350.000 kr.	(personal+utbildning+rum+ca 250 arbetstimmar):	(personal+utbildning+rum+ca 250 arbetstimmar):
20. Vilka är riskerna med att överta ansvaret för att informera brottsoffer, samtal och stöd till brottsoffer, deras anhöriga och vittnen under rättegångar?	Återkommer med svar	Det är svårt att svara på och eventuella risker beror på hur ny stödverksamhet organiseras.	
21. Hur stor är risken för att invånarna blir missnöjda på en skala från 1 (mycket liten) till 5 (mycket stor), om kommunerna tar över verksamheten?	Troligtvis en negativ reaktion.	1	
22. Hur sannolikt är det att invånarna kommer att bli missnöjda på en skala från 1 (mycket liten) till 5 (mycket stor), om kommunerna tar över verksamheten?	Ingen uppfattning	1	

⁸⁸ Efter att dessa frågor skickats till kommunerna, inkom nya uppgifter om BOJ-NVTs ideella arbetstid (2.000 timmar). Svaren på frågan kan därför bli annorlunda om frågan ställs idag.

2015.10.21

Tyresö kommun
Kommunkansliet
135 81 Tyresö

Ansökan om verksamhetsbidrag till Brottsofferjouren i Nacka-Tyresö-Värmdö.

Härmed ansöker vi om bidrag till vår brottsofferstödande verksamhet inom Tyresö kommun för år 2016

Den gällande verksamhetsberättelsen för 2014 samt budgetförslag för 2016, bifogas. Verksamhetsberättelsen skickades även till kommunjurist Eva Nilsson, sedan den godkännts på årsmötet i mars 2015.

Vi hänvisar även till kommunstyrelsens tidigare medverkan att ansökningen kan göras enligt de rutiner som gällt genom åren.

Den procentuella ärendefördelningen mellan våra tre kommuner, stämmer som vanligt väl med motsvarande fördelning efter innevånareantalet.

För 2014 har Tyresöbor blivit hjälpta i 29% av fallen, Nacka 46% och Värmdö 22%

Sammanlagt kan vi hålla uppemot tjugo utbildade personer i stödverksamheten och det finns alltid en kader av mångåriga stöd med erfarenhet och kunskaper, som utgör ryggraden i omhändertagandet och fungerar som mentorer för de nya som genomgått utbildningar.

Socialstyrelsen har ju på regeringens uppdrag fortsatt att öka engagemanget och regelverket gentemot kommunerna för att tvinga fram ökad hjälp till de drabbade av den omfattande misshandeln mot barn och kvinnor.

Tyvärr vad den officiella statistiken säger, är det kvinnorna som drabbas värst. Mörkertalen är som vanligt mycket stora och det mesta av misshandelsrubriceringen borde egentligen noteras som *grov kvinnofridskränkning*. Detta framgår tydligt vid kontakterna med kvinnorna.

Över 60% av de inkommande ärendena till BOJ, gäller kvinnors utsatta belägenhet, även om det inte framgår klart av statistiken.

Likaså finns mörkertal, där brottstypen beskrivs som *ofredande och olaga hot*, men många gånger omfattar såväl psykisk som fysisk misshandel. Även ekonomisk misshandel förekommer i hög grad, men uppmärksammas sällan, förrän vid stödsamtal med BOJ-personal. Våra stödpersoner är utbildade att försöka upptäcka detta vid sina samtal med kvinnorna och även drabbade män, som söker BOJs hjälp.

Vi bedriver en omfattande stödverksamhet vid Nacka Tingsrätt för såväl vittnen som målsäganden. Detta gäller för både brott- och civilmål, även om Brottsoffermyndigheten vägrar att inse behovet vid civilmål och räknar inte in dessa i statistiken.

Hoten mot målsägare och vittnen ökar dessvärre och är ett stort problem med mängder av inställda mål vid tingsrätterna till mångmiljonkostnader.

Vårt arbete vid Nacka tingsrätt som vittnes- och målsägarestöd är en fast institution, som kräver stora insatser. Åklagare och domare tar ofta direkt kontakt med BOJs samordnare för att få extra hjälp med ovilliga vittnen och vi får mycket beröm och tack för arbetet i tingsrätten.

BROTTSOFFER JOUREN

Nacka-Tyresö-Värmdö

Under 2014 har en timanställd till viss del kunnat avlasta verksamhetschefen, men har gått vidare på arbetsmarknaden under innevarande år, varför behovet är att kunna anställa en person på halvtid, som avlastning.

Vch har gått utbildning inom HBTQ förutom sedvanligt deltagande i BRÅ och i samverkansgrupperna inom Tyresö och Nacka,

Vi är tacksamma för att våra tre kommuner inser det synnerligen värdefulla och nödvändiga arbete som BOJ bedriver. Det begärda verksamhetsbidraget för innevarande år med kronor fyra /4:-/ per kommuninnevånare hörsammades av Tyresö och Nacka. För Värmdö fattades det av någon anledning femtio /-:50/ öre. Men de skulle nog klara av att vara i paritet med de övriga kommunerna för 2016.

Brottsofferjouren Nacka-Tyresö-Värmdö ansöker om verksamhetsbidrag för år 2016 med fyra/4:-/ kronor per kommuninnevånare.

Med vänlig hälsning
BROTTSOFFERJOUREN NACKA TYRESÖ VÄRMDÖ

Lennart Ingman
Verksamhetschef

Bil. verksamhetsberättelse 2014
budgetförslag 2016

BROTTSOFFER JOURNEN

Nacka-Tyresö-Värmdö

Verksamhetsberättelse för Brottsofferjouren i Nacka Tyresö Värmdö 2014

Styrelsen

Ordförande	Arne Larsson
vice ordförande	Peter Herlitz
Kassör	Marianne Rapp
Sekreterare	Lennart Ingman, adj.
Ledamöter	Suzanne Holmgren
	Leqnar Lönn
Ersättare	Linda Wikman
	Asta Nygren
Revisorer	Tomas Lilja
	Ulla-Britta Adlén
Revisorsersättare	Jörgen Rydén

Styrelsen har under året haft 6 st. protokollförda sammanträden.
Valberedning har varit: Ingegerd Högberg och Birgitta Strandberg
Verksamhetschefen har varit adjungerad sekreterare vid samtliga möten.

Årsmötet 2014 ägde rum tisdagen den 11 mars. Medlemsdeltagandet var lika lågt som vanlig.
Mötet avverkades sedvanligt enligt stadgarna.
Åke Ekstam, avgående revisor, avtackades för utfört arbete, men hade inte möjlighet att närvara vid mötet. Till ny revisor valdes Ulla-Britta Adlén.
Mötesordförande Henrik Isoz framhöll åter den alltid trevliga atmosfären vid sammankomsten och ställde sina tjänster till förfogande kommande år.
Inga motioner hade inkommit.

Ekonomi

Föreningens ekonomi är i balans bl.a. för att kommunerna har insett den resurs som brottsofferverksamheten är för dem. Nacka och Tyresö har fortsatt beviljat fyra (4:-) kronor per innevärdare i verksamhetsbidrag.
Värmdö kände sig tvingade att ligga en femtioöring lägre, men kan kanske förmås att vara solidariska med de övriga två och ligga på samma nivå för 2015.
Medlemsavgiften höjdes på årsmötet, efter förslag från styrelsen till 100:- kr. per person och familj
Antalet medlemmar var vid årsskiftet i stort sett oförändrat - 139 personer.

Verksamheten

Under 2014 inkom 594 nya ärenden, vilket var i paritet med 2013. (602)
De flesta inblandade i brottsofferstödandet hyser en viss oro vad som komma skall, när den nya polisorganisationen träder i kraft 1.1.2015.
Underhandsdiskussioner visar inte på någon genomgripande förståelse för problematiken från organisationsutredarna. Det som varit relativt småskaligt med tjugoen länspolis-distrikt i landet och därmed möjligheter att bättre nå de brottsutsatta och erbjuda hjälp, har blivit sju stora distrikt med svårigheter att i anständig tid nå fram med hjälpen.
Enligt brottsofferutredarna hos Nackapolisen, skall det inte vara någon större förändring för dem att få fram vilka brottsutsatta som kan behöva stöd av BOJ.

BROTTSOFFER JOUREN

Nacka-Tyresö-Värmdö

De ideellt arbetande stödpersonerna har under året lagt ned närmare 2000 timmar på olika former av stödarbete. Tiden används i huvudsak till samtal, per telefon eller vid avtalade möten på t.ex. kansliet eller någon annan lokal. Stödpersoner har följt med på rättegångar och vid besök hos olika myndigheter.

De vanligaste brotten har varit olaga hot, ofredande, misshandel, rån, inbrott och kvinnofridsrelaterade brott. Den kommunvisa fördelningen av ärenden har, liksom tidigare år, stått ganska överens med innevånarantalet i de tre kommunerna. Nyttillkomna ärendena har fördelats enligt följande: Nackabor har blivit hjälpta i 46% av fallen, Tyresö i 29 %, och Värmdö 22%. Resterande ärenden (3%) har hört till andra berörda kommuner.

Under semesterperioden har flera stödpersoner, i olika omgångar, ansvarat för arbetet på kansliet. Lokalerna är belägna på Furuvägen 1 i Nacka och utnyttjas i hög grad för såväl kontorsarbete, mötesverksamhet som samtal med brottsoffer och vittnen.

Brottsofferjouren Nacka-Tyresö-Värmdö är medlem i Brottsofferjouren Sverige, namnändrat från tidigare Brottsofferjourenas Riksförbund.

Brottsofferjouren Nacka-Tyresö-Värmdö har under året firat sitt tjugooårsjubileum med en mottagning i kansli-lokalerna på Furuvägen. Där minglade företrädare för kommunerna, samarbetspartners, tillsammans med tingsrätten och Brottsofferjouren Sverige, styrelsen och stödpersoner.

Vi har även låtit trycka upp en 8-sidig jubileumsskrift, mycket förtjänstfullt lay-outad av styrelseledamoten Linda Wikman. Alla medlemmar i BOJ NTV har fått sig tillskickade ett ex.

I mars anställdes en assistent till vch., som tidigare meddelat behovet av avlastning. Assisterandet fortgick till årets slut, då vederbörande gick vidare på arbetsmarknaden.

Ordförande Arne Larsson bevisade stiftelsen Tryggare Sveriges brottsoffervecka, med intressanta föreläsningar. Han är ofta med på Pressklubbens diskussionsmöten i TS regi, där vid ett tillfälle representanten från genomförandekommittén för den stora polisorganisationen, fick ta emot hårda angrepp från Magnus Lindgren chef för TS, för bl.a. bristande fokus på brottsutsattas omhändertagande.

Vch har deltagit i BO-dagen på Norra Latin, med föreläsningar och viss debatt med Brottsoffermyndigheten gällande brottskadeersättning till barn. En käpphäst, som har diskuterats med skadeföraren Per Rubing under flera år.

Vch har gått vidareutbildning inom HBTQ, som är ett av de utökade områdena för stödåtgärder vid begångna brott. Andra mer uppmärksammade områden inom utbildningen, är stöd till handikappade och invandrare.

Konferensen "Socialnämnders och vårdgivares ansvar i arbetet mot våld i nära relationer" på Norra Latin och Nacka/Värmdös kommuners konferens "Barn och ungdomars utsatthet för våld i nära relationer", har legat vch varmt om hjärtat och givit många intressanta utblickar, som kommit stödpersonerna till del, vid möten.

På Nacka kommuns initiativ har vi genomarbetat en gemensam ansökan till den statliga Ungdomsstyrelsen för att få medel för utveckling och stärkt samarbete mellan kommun och ideella föreningar.

Vch skulle fungera som projektledare med Nacka kommun som styrande.

Det visade sig senare att vi inte kom i fråga, då flera Norrlandskommuner ansågs vara i större behov.

Årets ordförandekonferens bevisades av bl.a. vch i egenskap av tillförordnad ordförande.

Riksförbundet har fått 700.000 kronor för lite till sin kassa och måste göra personalinskränkningar.

Gd Annika Öster från BRom hade vågat sig till konferensen, men hade svårt att hitta några positiva tongångar vis.avi brottsofferstödandet i fortsättningen.

Hon kanske satt med förhandstips att den nya regeringen, inte är ett dugg intresserad av brottsofferproblematiken.

Justitieminister Morgan Johansson hade ju utlovat 10 miljoner till Brottsofferjouren Sveriges general-sekreterare Eva Larsson, bara han kom till makten efter höstens val. Vem tror på politikerlöften!

Stockholmsjouren och Gotland ingår numer i ett Länsförbund och där åskades i samband med förbundets årsmöte att alla jurer skulle solidariskt betala tvåusenfemhundra kronor/ 2.500:-/ för att "täckta utgifter."

Diskussioner och klarlägganden har ägt rum med ordförande Michael Mittelton vad detta skulle innebära. Till första styrelsemötet 2015 för BOJ NTV, skall handlingar ha inkommit från M.M, som styrker behovet.

BROTTSOFFER JOUREN

Nacka-Tyresö-Värmdö

Vittnesstödsverksamheten

Vittnesstödsverksamheten vid Sveriges domstolar är sedan flera år en av regeringen beslutad och permanentad verksamhet, som i huvudsak administreras och sköts av de lokala BOJ-föreningarna. Det är dock anmärkningsvärt att man måste söka bidrag från Brottsofferrfonden för att kunna bedriva verksamheten. Fonden är enligt sina statuter avsedd för tidsbegränsade projekt och forskning. Eftersom verksamheten får anses vara permanent och skall drivas kontinuerligt, innebär det att ansvariga myndigheter inte följer antagna stadgar.

Vår ansökan om pengar till kvartstidstjänsten för vittnesstödsarrangemang för 2015 kröntes även i år med framgång. Detta har möjliggjort ytterligare ett års stöd för vittnen och målsägare. Vi tackar verkligen att Brottsofferrfonden funnit det möjligt att kanske permanenta denna grundpelare i stödet för de brottsdrabbade.

Under verksamhetsåret 2014 har stödpersoner från Brottsofferrjouren medverkat vid 216 rättegångar och givit stöd/information till närmare 700 personer. Nedlagda timmar ligger i storleksordningen 1000 t. Under året har det varit mycket fler inställda förhandlingar än under de senaste åren och även T-mål, som avslutas tidigare. Man ser också en tydlig trend att hålla vittnesförhör per telefon och videolänk, som ekonomiska besparingar.

Det har också varit många fler dagars mål, som sedan i statistiken, visar på ett / 1 / avgjort mål.

Det är arbets- och kostnadskrävande att boka stödpersoner och sedan avboka dem, eller också har de kommit till tingsrätten och fått vända i dörren. Det sliter på intresser och hjälpsamheten.

Kostnaderna skjuter därmed också kraftigt i höjden. Bl.a. leder de många inställda målen till onödiga resekostnader för vittnesstöden.

Misshandel, olaga hot, ofredande, kvinnofridsbrott, inbrott/stöld, bedrägeri och stalkning är exempel på rättegångar där vittnen och målsäganden erhållit stöd från Brottsofferrjouren.

Dessutom tillkommer rättegångarna i civilmål.

Stödpersoner

Brottsofferrjouren fungerar genom sina stödpersoner, som tar och håller kontakt med brottsoffren.

I och med årets utbildningar har vi f.n 17 st. registrerade stödpersoner.

Under året har 5 stödpersoner utfört genomförts, flera med externa föredragshållare.

Vårterminen avslutades med traditionsenlig middag på Fjäderholmarnas Rökeri, dit resan lika traditionsenligt gick med båt från Nacka Strand. Höstterminen avslutades med den sedvanliga jullunchen på kansliet.

Verksamhetsstöd

De tre kommunerna ger fortsatt ekonomiskt stöd, för att möjliggöra BOJs existens i arbetet med de brottsutsatta.

Styrelsen tackar kommunerna för de erhållna bidragen, men kan inte nog påpeka att det är en låg "försäkringspremie" för dem att ge BOJ möjligheterna att ta hand om de som blivit utsatta för brott i Stockholms län anmäldes under 2014 drygt 400.000 brott.

Det är det mycket stora mörkertalet inte inräknat. Detta borde leda till viss eftertanke.

Medmänniska till medmänniska kan ingen myndighet ersätta!

Nacka den 3 mars 2015

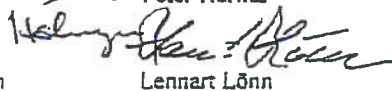
Styrelsen för Brottsofferrjouren Nacka -Tyresö- Värmdö

Arne Larsson

Peter Herlitz

Marianne Rapp

Suzanne Holmgren

Lennart Lönn

Linda Wikman

Asta Nygren

Budgetförslag 2016

Inkomster

Bidrag BRom	45.000
Kommunala bidrag	688.000
Medlemsavgifter	12.000
Gåvor, donationer	1.000
	<hr/>
	746.000

Kostnader

Löner, inkl. försäkring och fackavgifter	480.000
Arbetsgivaravgifter	10.000
Lokalhyra inkl. el. och omkostnader	70.000
Kostn.ers., inkl.resor stödpersoner, vittnesstöd	30.000
Kostnader styrelsemöten, träffar, studieresor	50.000
Omkostnader kontor, annonsering, trycksaker	65.000
Telefon, bredband, porto	25.000
Försäkringar	2.000
Avskrivningar	3.000
	<hr/>
	735.000

Att notera:

Inkomstsidan är baserad på 2015 års siffror.

Datum 2015-11-26
 Tid 09:00–11:20
 Plats Sammanträdesrummet Bollmora

Beslutande Se närvarolista

Övriga deltagare Se närvarolista

Justeringens plats och tid Kommunkansliet 2015-11-30

Paragrafer 158 - 190

Sekreterare
 Hillevi Elvhage

Ordförande
 Fredrik Sawestahl

Justerande
 Anita Mattsson

ANSLAG / BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.
 Observera att anslagstiden inte är samma sak som överklagandetiden.

Organ Kommunledningsutskottet
 Sammanträdesdatum 2015-11-26
 Datum då anslaget sätts upp 2015-12-01
 Datum då anslaget tas ned 2015-12-23
 Förvaringsplats för protokollet Kommunkansliets arkiv plan 6

Underskrift
 Hillevi Elvhage

	Utdragsbestyrkande
---	--------------------

Närvarolista

Beslutande

Fredrik Saweståhl (M), ordförande
 Mats Lindblom (L), 1:e vice ordförande
 Anita Mattsson (S), 2:e vice ordförande
 Ulrica Riis-Pedersen (C)
 Leif Kennerberg (KD)
 Kristjan Vaigur (S), § 158-173, 175-190
 Karin Ljung (S), tjänstgörande under § 174
 Marie Åkesdotter (MP)

Ersättare

Andreas Jonsson (M), § 158-162, 175 och 180
 Anna Steele (L)
 Helen Dwyer (C)
 Marcus Obligado (V), § 158-161 , 175 och 180, till och med kl. 10.00

Övriga

Bo Renman, kommundirektör, kommunledningskontoret
 Sigbrith Martinsson, ekonomichef, kommunledningskontoret
 Jonas Jansfors, tf HR-chef, kommunledningskontoret
 Catarina Stavenberg, kvalitetschef, kommunledningskontoret
 Karin Hassler, kommunikationschef, medborgarfokus, § 158-175 samt § 180
 Åke Skoglund, förvaltningschef, samhällsbyggnadsförvaltningen
 Ann-Catrine Hagner, chef konsult- och servicekontoret, konsult- och servicekontoret
 Maj Ingels Fagerlund, säkerhetschef, kommunledningskontoret, § 158 samt 187-190
 Ulrika Josephson Westberg, chef kommunkansliet, kommunledningskontoret
 Eva Nilsson, kommunjurist, kommunledningskontoret
 Inger Carlsson, handläggare, kvalitetsenheten, § 186-190
 Hillevi Elvhage, kommunsekreterare, kommunledningskontoret
 Gunilla Berg, näringslivschef, kommunledningskontoret, § 158-163, 175 och 180
 Tomas Björkman, chef upphandlingsenheten, konsult- och servicekontoret, § 158-159 samt 175
 Helena Franzén, verksamhetsutvecklare, konsult- och servicekontoret, § 158-162, 175 och 180

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------

Kenny Bungss, kommunpolis, Polisen, § 158

Frånvarande

Anna Lund (KD)

Anders Linder (S)

Justerandes sign 			Utdragsbestyrkande
---	---	--	--------------------